

Mark

Jon-né Yesu waaire tų alerale fo

(Mat 3:1-12, Luk 3:1-9, 3:15-17, Jon 1:19-28)

1 ¹Kótóné Naalema Yesu Kerisoné kisi fo wisi etéro kaae sirapó. ²Mo take Kótóné ama fo eratere kọlọ whị Aisaiané aseýóló muló betere fo i ape.

“Yalo fo erale fae yóló dotonatere whị yą waaire tųmó ąpi folosóró fópóló, yalo dotęyaalo ai ape.

Ai sekęnéta, yą waaire tų aleóló donoraalopó.

³I whị ąta, so whịkélé bitinire kópu kaae fi tikimó sókó wóló daalu, fo fake yóló i fo yaalo ai ape.

‘Tale waaire tų donoróló aleyae,’ ” erapó.

⁴Atéyale fo dokonóturaalu, betą whị Jon walepó. ąta so whịkélé bitini kópu kaae fi tikimó sókó wóló duraalu, “Mepaae so whị de atimané yale dowi ala taaróló, tuę tiki feteyóló walemó weị tópuratepa, ti Kótóné diaaọ dowi ala kwia tokóló aluraalopó,” du betalepó. ⁵Atétere fo woseturaalu, Judia hae kwiamó betó mole so whịró Jerusalem bemó betó mole so whịtamo ą beterepaae wóló, atimané yale dowi alarape fea haķeamó yó matepa, Jon-né atima Jordan weịmó tópurótua yalepó. ⁶Jon-né ama bukutua yale kutita, ti kale *kamel* hupu nikiné dokóló moletei bukutua yóo, ama tokélé hupu sekaęné aleyaletei sua yóo, yalepó. Ama nukua yale ọla ti ero nusuró meke weitamopó. ⁷Atéro ama atimapaee duraalu, “Ęta folosóró wale whị i ape. Nalo yalo kịlipaae, ti mo doa fotokọ bole sekę whị waalo ai ape. Ai sekę ąta ę kaae mei, mo doasi sekę whị betepa, ę ą aomó belekaamale naale kaae beterapó. Tėru, ama hó bené képi yalo teraayaairetei mo sunipó. ⁸Yalota, dią haķe weị maaté tópurótu beteretei, amata dią Deị Kepe Wisitamo tópuraaalo ai ape,” yalepó.

Yesu weị tópurale alaró sų sale alatamo

(Mat 3:13-17, Luk 3:21-22)

⁹Atéyale sukamó, Yesu ą Kaleli hae kwiamó tene Nasaret be taaróló wapa, Jon-né ą Jordan weịmó tópuralepó. ¹⁰Téro, Yesu ą weị tópuróló

hae taopaae hutu betepa, Jon-né ó sɔpaae kese horalemó hepen, be tu kuti tekée fu dere kaae yóló, Dɛi Kepe Wisi ba hɔkósere kaae Yesuné ama tikimó bitɨ dorowapa kelalepó. ¹¹ Atéro betepa ó sɔmó fo tekerótu duraalu, “Yɔta, yɔlo mo yaala sókó fóló, hosaa mole Naalepó. Naa dere ala fea mo wisi alatóro dereteiné ɛ mo doasi haɨné sukutapó,” yalepó.

¹² Téyalemó mo ai fapotóroti, kale Dɛi Kepe Wisiné Yesu so whɨkélé bitini, kópu kaae fi tikipaae seyóló falalepó. ¹³ Yesu ɔ atéro fóló betepa, be dɛ whɨ siki tamo kemeyalepó. Atépa, Yesu ɔ dée nópóló Satan-né ɔpaae kae kae sɨ sere alarape erótu betalepó. ɔ aimó syaae ɔlatamo betepa, me ala yaɔsóró Kótóné ama *ensel*-rape dorowóló, Yesu tao salepó.

Yesuné ama yó matere whɨrape ɔ sya ape yale fo

(*Mat 4:12-22, Luk 5:1-11*)

¹⁴ Jon *dipula* beterales kɨlipaae, Yesu ɔ Kaleli hae kwiapaae sókó wóló, Kótóné ama kisi fo wisi so whɨ feapaae yó mótu betalepó. ¹⁵ Atéro yó mótu duraalu, “Talené eraaire ala ama kóló whɨrapené deté wale fo mió i dokonatere ape. Téturaalu, Kótóné tɛteróló kaae tare alakélé mió sókó wóló i mole ape. Térapa diaaɔ du betere dowi ala taaróló, tuɛ tiki feteyóló kale kisi fo wisi wosóló, kisipa tiró betae,” du betalepó.

¹⁶ Atéro, Yesu ɔ ai Kaleli wɛi fóku sesekɛ hutu bituraalu kelalemó, Saimon-ró noma Andrutamo hɔleke wané ya su beterepó. Atimaamota, suka fea ya siré kotere whɨ tamopó. ¹⁷ Atétu betepa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ai ya siré koteretei taaróló, ɛ sya ape. Ti noatapa mei diaamoné ai ya su dere kaae so whɨkélé siré kwɛyaasepóló, yɔlo diaamo sóró beteraalopa ape,” yalepó. ¹⁸ Ama ai fo deretamotóro atimaamoné kale ya siré kotere hɔleke wa taaróló, Yesu sya felepó.

¹⁹ Atéro ɔ sawa fóló, kale dere kaae Sebedi naalema Jems-ró noma Jon-tamo nukumó bituraalu, hɔleke warape turukó feletei wisi wisiyóló nomotu betepa kelalepó. ²⁰ Atétu betepa, mo ai fapotóroti Yesuné atimaamopaae duraalu, “Diaamo ɛ sya ape,” yalepó. Tétepa, atimaamoné alima Sebediró ama kutó diratere whɨrapetamo nukumó betepatei taaróló, atimaamo Yesu sya felepó.

Yesuné dowi kepe hɔkonale fo

(*Luk 4:31-37*)

²¹ Atéro, atima fea touyóló Kapeneam bemó sókó fóló, ai bemó kale sɔa nópóló tukóló muló betere sukamó atimané fo wosetere be dolopaae fóló, Yesuné fo yó melaai kaae salepó. ²² Téró, ai kale so whɨné ama yó matere fo wosóló duraalu, “I sekɛné yó matere fota, doasi kisipare whɨrapené dere fo kaae dapóló, siratu betalepó. Kale Moses-né asɛre fo yó matere whɨrapené dɔpaae atéro yó mótumipó,” du betalepó. ²³⁻²⁴ Atétu betalemó, mo ai fapotóroti kale ai fo wosetere be dolomó betɔ dowi kepe tepeyóló

betere wh̄inə fo fakeyóló duraalu, “Nasaret be wh̄jkó Yesu-ó, naao d̄amopaae noa alakó eraai waleé? D̄amo noatepa dóló aluraai waleé? Ȳata, dowi ala mo bet̄akélé munire wh̄j wisinaale betepa, Kótóné sóró kae betero betereitei, ȳalo mo kisiparapó,” yalepó.

²⁵Tétepa, Yesuné kale dowi kepe foné sóró duraalu, “Fo taaróló, wh̄j tuamó betereitei sókó fae,” yalepó. ²⁶Ai fo deremó, kale dowi kepe sókó faairaalu, kale wh̄j tao sóró feseróló fo fakeyóló keterētamo sókó felepó. ²⁷Atéteremó, kale so wh̄j atimasisitei u wosene i wosene yóló duraalu, “Ita, noa ala yalerópó. Ama i yó matere kisi fota, mo doasi topo wh̄jrapené dere fo kaae dapó. Dowi keperapenékélé, mo wh̄jnë dere kaae, ̄a aomó sukóló bituraalu, ama yae dere ala motóro dapóló,” siratu betalepó. ²⁸Atétere ala so wh̄j mo feané kolóló, Yesuné i ala du beterapóló kulu kulu só kotepa, Kaleli hae kwiamó betó mole so wh̄j feané wosalepó.

Yesuné kisi daae mole so wh̄j wisirale fo
(*Mat 8:14-17, Luk 4:38-41*)

²⁹Atima fo wosetere be taaróló furaalu, Jems-ró Jon-tamokélé dape sóró Saimon-ró noma Andru-tamoné bepaee felepó. ³⁰Atéro fóló betereimó, kale Saimon somané hamasere tiki supu kisiné sukóló mupa, Yesupaae yalepó. ³¹Tétepa, Yesu kale so kisi dalóló molepaee fóló, ama naasemó tao sóró turukó horalemó, kale soné tiki supu du betaleteti tukóló, atimamó ̄la kaae sóró biliralepó.

³²Atéyale sukamó, suka doropóló be hoteretamo, mepaae kisi daae mole so wh̄jro dowi kepe tepeyóló betó mole so wh̄jamo, Yesu beterepaee dapesó wóló beteraleta dua yalepó. ³³Ai be hulua feamó betó mole so wh̄j wóló, Yesu betere be t̄j sókó walemó touróló betó molepó. ³⁴Atéro betó mupa, mepaae kae kae hepo daae mole so wh̄jkélé wisirótua yóo, so wh̄j tuamó tepeyóló betere dowi keperapekélé h̄konóló sókó fatua yóo, yalepó. Kale dowi keperapené Yesu ̄a atei kaae wh̄jpóló tuēreteiné mo so wh̄jpaee fo yaosóro Yesuné ama seséyalepó.

Yesu ama wotoró bitu momayale fo
(*Luk 4:42-44*)

³⁵Téro, Yesu ̄a be d̄eyaai du beteretamotei turukó holóló ai be taaróló, so wh̄jkélé mei tikipaae fóló, momatu betalepó. ³⁶Yesu atéro momatu betepa, Saimon-ró ama fulumu wh̄jrapetamoné ̄a kikitu betalepó. ³⁷Téro, atimané ̄a kekóló keletepa ̄paee duraalu, “Tale-ó, so wh̄j feané ȳa mopaae felerópóló kikitu beterapó,” yalepó.

³⁸Ai fo depa ama atimapaee tokó mótu duraalu, “D̄a i be taaróló, felekemó t̄j mole berapepaee kale fo wisi yó melaai faalopa fiépe. Ti noatepae, ̄eta ai kutó diyairaalu i wóló betere ape,” yalepó. ³⁹Téro, ̄a

ai Kaleli hae kwia tuamó tẹ mole fo wosetere berapemó, kale fo wisi yó melaté kuturaalu dowi keperapekélé dóló hõkonótua yalepó.

Dowi humu fuluné tiki dore whi wisirale fo

(Mat 8:1-4, Luk 5:12-16)

⁴⁰Atéro dowi humu fuluné tiki dore whi betá Yesu beterepaae wóló, bukutiri tearó bitu i fo yalepó. “Yesu-ó, naaotamo ẹ wisiraaí kisipa mutepa, ti wisiraasepólópó,” yalepó.

⁴¹Ai fo depa Yesuné kale whi kelalemó, kolené sukutu ama tikimó naase mulóló duraalu, “Yalo ya wisiraaí kisipa mutapa, wisi yae,” yalepó.

⁴²Ai fapotóro kale whi dowi humu fuluné tiki doretei mo ti wisiyalepó.

⁴³⁻⁴⁴Atéro, Yesuné kale whi dotonaai mo dirii fo yóló duraalu, “Yalo naao tiki wisiralepó fo mo so whipaae momókó deté kweyaose. Ya fóló, Kótópaae momatere be kaae tare whirapepaae maaté naao tiki wisiraletei yó melae. Téro, whiné tiki wisirateremó, mo take Mosesné melae yóló ere ọla male fae. Ti noatepae, ai whirapené naao tiki kilituraalu, ita Talené erapó yópóló, yó melaai fae,” yóló dotonalepó.

⁴⁵Yesuné kale seképaee ai fo yaletei taaróló, ama tiki wisirale fo so whi feapaae haakeamó yó melaté kweyalepó. Atéyale tikimó, Yesu ą so whi betó mole kuamó konénipa, so whi bitinire tikipaae bití fua yalepó. Atétua yalemókélé, kae kae tikimó betó mole so whi mo hale ọla kaae ą beterepaae wuatóro yó tarepó.

Yesuné tiki sukóló dąamui whi wisirale fo

(Mat 9:1-8, Luk 5:17-26)

2 ¹Téro nalo me sukamó, Yesu ą momó Kapeneam bepaee wóló beteremó, so whi mo feané Yesu ama bemó wóló beterapó dere fo wosalepó. ²Ai fo woseturaalu so whi dekeró wale tikimó, be dolokélé, tu sókó walekélé, so whi daayaaire tẹ munipó. Atépa, atimapaae ama kale fo wisi haakeamó yó mótu betalepó. ³Yesu ą atéro yó mótu betepa, mepaae douró whirapené betá tiki dąamui whi Yesu beterepaae beleyóló walepó. ⁴Téyaletei, so whi mo fąanuraalu kale whirape atima whi sóro faaire tẹ munipa, siki bepaee holóló, Yesu daale mo donotóroti kale siki be keya dolo sokóló tiki dąamui whi beseketamo turó deralepó. ⁵Atétepa, Yesuné ai kale douró whirapené kisipa tiki tiratere ala kolóló, kale tiki dąamui whipaae duraalu, “Ti naale-ó, naao yale dowi ala kwia fea mió yalo tokóló aluratapó,” yalepó.

⁶Yesuné ai fo depa, kale Mosesné asere fo yó melatere whirape atima tuę tekitu betalepó. ⁷“I whi ąta, Kótó kaaepó du betere foné Kótó faletu beterapó. Ti dowi ala kwiata, Kótóné betá sumó aluranerapó,” du betalepó.

⁸Atima atéro mutu betere tuę tiki Yesuné kisipanétei mo hapale kolóló, atimapaae duraalu, “I kale yale fomó dią noatepa atei kaae tuę mutu bitu

de? ⁹Ti dişisitei taleyae. Mepaae whĭné duraalu, naao dowi ala kwia yaŀo aluratapó fo so whĭ feané enérepé, ya turukó holóló naao beseke sóró fae, fo enére? ¹⁰⁻¹¹Téretei, i haemó betóló fale so whĭné dere dowi ala tokóló aluraaire fotokŵ Whĭné Naalemané sŵmó bulapóló, so whĭ feané tuę yŵpóló i dapa, ya turukó holóló naao beseke sóró bepaae fae,” yalepó. ¹²Mo ai fapotoróti, kale whĭ atima feané keletómó turukó holóló, ama beseke sóró felepó. Atétere ala kolóló, so whĭ feané sirayóló, atima Kótóné doi hale sóró horótu duraalu, “Mo take bitiré wale alimókélé, dané etei kaae ala mo kolókélé inipó,” yalepó.

Lipaipaae a sya ape yale fo

(Mat 9:9-13, Luk 5:27-32)

¹³Téró etéyalepó. Yesu a momó wĕi fókumó fóló beteremó, so whĭ mo dekéro a beterepaae wóló betó molepó. Atépa, fo kaae sóró yó melalepó. ¹⁴Atétu beteró, tŵmó furaalu kelalemó, Alpias-né naalema Lipai a *takis moni* saairaalu kapala teŵne furu bemó betepa, aŵaae duraalu, “Ya e sya ape,” depa, kale whĭ a turukó holóló Yesu sya felepó.

¹⁵Atéro Yesu a Lipainé bemó ŵla naai fóló beteremó, mepaae *takis moni* sere whĭrapekélé, dowi ala dere whĭrapekélé, Yesuné ama yó matere whĭrapekélé, ama dere fo wosóló a sya fu betere so whĭkélé, fea ŵla nuku betalepó. ¹⁶Atépa, Farisi whĭraperó mepaae Moses-né asere fo yó melatere whĭrapetamoné Yesu a dowi ala dere whĭraperó *takis moni* sere whĭrapetamo betamó ŵla nuku betepa kelalepó. Atépa, Yesuné yó matere whĭrapepaae woseturaalu, “A *takis moni* siré kotere whĭraperó dowi ala dere whĭrapetamotei noatapa ŵla betamó nuku bitu dérópó,” yalepó.

¹⁷Atéro dere fo Yesuné wosóló atimapaae duraalu, “Hepo daani haŵe sesere so whĭ *dokta* beterepaae fumitei, hepo daale so whĭró tiki dore so whĭtamo maaté fua dapó. Atétere kaae, e wale alata wisi ala dere so whĭpaae ape yaai anitei, dowi ala dere so whĭpaae ape yaai walepó,” yalepó.

Ŵla weteremó Yesupaae wosale fo

(Mat 9:14-17, Luk 5:33-39)

¹⁸Téró, Jon-né yó matere whĭraperó Farisi whĭrapetamo atima ai sukamó ŵla weyóló haŵe beterepó. Tépa, mepaae so whĭ Yesu beterepaae wóló aŵaae woseturaalu, “Jon-né yó matere whĭraperó Farisi whĭné yó matere whĭrapetamo ŵla weyóló bitu dere kaae, Naao yó matere whĭrapekélé ŵla weóló bitini dere noatapa de?” yalepó.

¹⁹Tétepa, Yesuné atimapaae tokŵ mótu duraalu, “Kale nomarape atima so dokore whĭtamo betamó bituraalu, ŵla weyóló haŵe betaaloé? So dokore whĭkélé atima fea betamó betereiteiné ŵla weyóló haŵe betenénipó. ²⁰Téretei, me sukamó kale so dokore whĭ atima betamó betepatei, mené a tawóló só fole sukamó, atima ŵla weyóló haŵe betó muaalopó.

²¹Mepaae whĭné kisi kuti kwia sóró derḗakele kuti dakoróló nomotumipó. Atétepa, ti kale kisi kuti feḥ sókó fóló kóputuraalu, derḗakele kuti dotouyó sóró, mo ti bisḗae faalopó. ²²Atétere kaae, mepaae whĭrapené kale kelaa wale kisi *wain* weĭ hupu sekaḗné aleyale aróí wutimó tepetumipó. Até enalemó, kale weĭ mómu sókó faai tóputuraalu, ai kale hupu sekaḗné aleyale aróí wutikélé fulukó fóló, weĭkélé haḗle besekéaalopó. Até yaḡsóró, atimané kisi *wain* weĭ tepeturaalu, ti hupu sekaḗné aleyale kisi wutimótóro tepetua dapó,” yalepó.

Yesu ḗta ḡa ḡa nokole be deḡ Talepó

(*Mat 12:1-14, Luk 6:1-11*)

²³Téroró etéyalepó. ḡa nḡpóló tukóló muló betere sukamó, ḡ ama yó matere whĭrapetamo *whit* kutó tuḡmó kutu betalepó. Atéroró kutu bituraalu, ama yó matere whĭrapené ai kutómó ere *whit* bokóló nukulé fu betalepó. ²⁴Atétere ala Farisi whĭrapené kolóló, ḗpaae duraalu, “ḡa nokole sukamótei, naao yó matere whĭrapené atei kaae ala noatepa yḡpóló kaae tare? ḡa nokole sukamó kutó ditepa, mo doasi fo mulapó,” yalepó.

²⁵Ai fo depa, ama atimapaee tokḡ mótu duraalu, “Depit-ró ama fulumu whĭrapetamo wotetepa yale ala aḡémó yóló muló beteretei, diaaḡ doḡḡayóló tuḡ muni airapó. ²⁶Kótópaae momaratere be Abiatané teḡteróló kaae tawale sukamó, Depit ḡ Kótóné be dolopaae sókó fóló, Kótóné keletómó melaairaaalu muló betere *bred* otei, ḡ wotetepa sóró nalepó. Téturaalu, ama fulumu whĭrape atimakélé matepa nalepó. Ti ai ḡlata, mo haḗle whĭné nukupa, fo moleteiné kale momaratere be kaae tare whĭrapené maaté nukua dapó,” yalepó.

²⁷Téroró, Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné whĭ aleyaleteita, ḡa naai tukóló muló betere be deḡ doi sóró horḡpóló ini, whĭ tao saai kisipa mutu, ai ḡa nokole be deḡ tukóló muló beterapó. ²⁸Atéreteiné Whĭné Naalema ḗta, ai ḡa nḡpóló tukóló muló betere be deḡ teḡteróló kaae tare Talepó,” yalepó.

3 ¹Téroró me sukamó Yesu ḡ fo wosetere bepaae sókó walemó, naase dowi whĭ betḡ betepa kelalepó. ²Kale ḡa naai tukóló muló betere sukamótei, naase dowi whĭ Yesuné wisiratémóló kelaai, mepaae whĭrapené kele mulóló betó molepó. Aita haḗle mei, kale tukóló muló betere be deḡmótei whĭ wisiratepa, ḡ só deraai kisipa mutu yalepó. ³Tépatei, Yesuné naase dowi whĭpaae duraalu, “So whĭ feané kolḡpólópa, yḡ turukó holóló daayae,” yalepó.

⁴Atéroró ama atimapaee woseturaalu, “ḡa nokole sukamó so whĭ tao sere ala depa fo mulepé, dowi ala depa fo mule? Whĭ sukaḡsóró tao sere ala depa fo mulepé, whĭ dele ala depa fo mule?” yóló wosalemó, atimané ḗpaae me fokélé tokḡ menipó.

⁵Ai wh̄rapené atei kaae dore wh̄paae k̄letere ala ini, dow̄gae fu betepa Yesu ̄ doasi sek̄i kisipa mutu, atimatamo fopaae buóló kale wh̄paae duraalu, “Naa naase teré̄ falae,” depa, ama naase teré̄ faralemó, kale dore naase mo wisiyó felepó. ⁶Atéteremó, kale Farisi wh̄raperó Herot-né dere ala sya fu betere wh̄rapetamo belapaae tó̄̄ fóló daalu, Yesu netéro daaloé? yóló atimasisi k̄laaróló, fo dokotu betalepó.

Mo turó so wh̄jné Yesu sya fele fo
(Luk 6:17-19)

⁷Téro Yesuró ama yó matere wh̄rapetamo ai be taaróló, w̄i k̄la molepaae fóló beteremó, Kaleli haemó betó mole so wh̄j mo fea ̄ sya wou betalepó. ⁸Yesuné ai alarape du betepapó dere fo woseturaalu, mepaae Judia hae kwiamó betó mole so wh̄jkelé, Jerusalem be hulua so wh̄jkelé, Idomia hae kwiamó betó mole so wh̄jkelé, Jordan w̄i fóló uté t̄eró betó mole so wh̄jkelé, Tair be huluaró Saidon be huluatamo felekemó betó mole so wh̄jkelé, mo fea Yesu beterepaae wou betalepó. ⁹So wh̄j mo dekéro wóló touró betepa, ama yó matere wh̄rapepaae duraalu, “So wh̄j touró betereteiné ̄ daayaaire t̄ munipa, w̄i nuku belek̄amalekó taleyóló mulae,” yalepó. ¹⁰Ti noatepae, mepaae folosóro hepo dalóló betó mole so wh̄j wisirale ala kolóló, atima mepaae hepo daale so wh̄jkelé wisirópóló kisipa mutu, Yesuné tikimó wolaa yaai dapóló, araletamo t̄t̄é t̄t̄é wou betalepó. ¹¹Téro, mepaae dowi keperapené Yesu keletere dokó ̄ daale aomó deraapisa fóló fió mulu, fo fakeyóló duraalu, “Ȳta, Kótóné Naalemapó,” dua yalepó. ¹²Ai fo depa, Yesuné kale dowi keperapepaae duraalu, “Ēta, Kótóné Naalemapóló, mo so wh̄paae h̄keamó momókó deté kw̄yaq̄se,” yóló doasi fo mulalepó.

12 aposel wh̄rape sóro beterale fo
(Mat 10:1-4, Luk 6:12-16)

¹³Téro, Yesu ̄ du sorokó mole aq̄paae horóló bituraalu, ama tué mole wh̄rape maaté dos̄ayóló ape depa, atima ̄ beterepaae walepó. ¹⁴⁻¹⁵Atéro wóló, ̄tamo fulumuyóló betamó betóo, ama fo wisi yó melaté kw̄yóo, dowi keperape doló h̄konóo yópóló, 12 aposel wh̄rape sóro beteralepó. ¹⁶Atima atéro sóro beterale 12 wh̄rapené doi etérópó. Saimon-tei, me doi Yesuné Pita mulalepó. ¹⁷Sebedi naalema tamo Jems-ró noma Jon-tamokélé, Yesuné kisi doi Boanersis mulalepó. Ai doi beteta, Be Sapalaané naalema tamopó. ¹⁸Andru, Filip, Batolomiu, Matyu, Tomas, Alpias naalema Jems, Tadeus, k̄alo k̄alo wh̄j Saimon, Iskariot wh̄j kó Judas atima atéro wh̄j sóro beteralepó. ¹⁹Kale Iskariot be wh̄j kó Judas-ta, Yesu daai eleké deyale wh̄jpó.

Yesu Belsebul-pó yale fo
(Mat 12:24-32, Luk 11:14-23, 12:10)

²⁰Téro, Yesu ̄ bet̄a be dolopaae wóló beteremó, so wh̄j mo fea momómo tourale tikimó, Yesuró ama yó matere wh̄rapetamo ̄la

naaitere tɛkélé munipó. ²¹ Atétu betrapó, dere fo Yesuné hamaró nomarapetamoné wosetu ɔ keyaa fole whi kaae betrapóló, atima Yesu dape saai wóló betó molepó.

²² Atépa, mepaae Jerusalem be huluamó wale Moses-né asere fo yó matere whirapené duraalu, “Dowi keperapené topo kepe Belsebul Yesu tuámó bitu ɔ fotokɔratepa, dowi keperape hɔkonótua du betrapó,” yalepó.

²³ Ai fo du betepa, Yesuné ai kale so whipaae ɔ beterepaae ape yóló atimapaae fo sale forape yóló duraalu, “Satan ɔtamo betɔ kutó ditere hamoma netéro doló hɔkonaaloé? Ai kaae ala mo enénipó. ²⁴ Betɔ doasi topo whiné tɛteró betere be hulua so whi atimasisitei bóe dupa, atétere be hularape fotokɔ buóló betaaloé? Meipó. ²⁵ Betɔ faketamotei bóe dupa, ti atétere fake fotokɔ buóló betaaloé? Mo aténénipó. ²⁶ Atétere kaae, Satan-né ama fulumu whirapetamotei bóe dupa, ti ɔtei tuámó teketapó. Atéturaalu, fotokɔ buóló betaaire suni, ɔtei kemeyaalo ai ape. ²⁷ Mepaae whiné doasi fotokɔ bole whi dokóló munéni, hɔle betepatei ama be fulukóló, ɔla ɔla senénipó. Folosóro kale whi ɔpi mo dirii képiné dokó mulóló, nalo ti ama be fulukóló ɔla ɔla fea sumó sóro fenérápó. ²⁸ Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. Kae kae dowi alaró Kótó faletere fotamota, ti Kótóné mo sumó tokóló aluraalopó. ²⁹ Téyaalotei, mepaae whiné kale Deji Kepe Wisi faletepa, atétere so whiné dowi ala kwia mo alukélé eraalomeipó. Ai dowi ala kwia, mo hɔle muó tawaalo ai ape,” yalepó.

³⁰ Ai fota Yesuné hɔle inipó. Atimané duraalu, “Yesu ɔ tuámó dowi keperape tepeyóló bituraalu dapó,” depa, ai fo yalepó.

Yesuné hamaró nomarapetamo

(Mat 12:46-50, Luk 8:19-21)

³¹ Ai fo du betepa, Yesuné ama hamaró nomarapetamo wóló be belamó daae mulu, Yesupaae belapaae dere ape yae! yóló yó horalepó.

³² Tétepa, ɔ boperóló betó mole so whiné ɔpaae duraalu, “Naa haeró nonaaorapetamoné ya kele wóló belamó ó daae mole ape,” yalepó.

³³ Ai fo depa Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Ti yɔlo hae ó norape-a, de maaté?” yalepó.

³⁴ Ai fo yóló, ɔ boperóló betó mole so whi kelené dokoyóló duraalu, “Yɔlo hae ó norapeta, ti diɔtóróti i betere ape. ³⁵ Ti noatepae, mepaae so whi de Kótóné ama kisipa mole ala erótu betepa, ti yɔlo no ó ne ó haetóróti ai betere ape,” yalepó.

ɔla wae terepetere fo sale

(Mat 13:1-23, Luk 8:4-15)

4 ¹ Téró me sukamó ɔ weji fókupaae momó fóló bitu, kale fo wisi kaae sóro yó melótu betalepó. Atéro, yó melótu betepa so whi mo

dekéro waletikimó, a beteketepa ai so whi wei fókumó betó mupatei, a wei nukupaae daane holalepó. ²Ama atéro yó matere kae kae forape fea, fo salenétóro du betalepó. ³Ama atéro yó mótu duraalu, “Yalo i dere fo wosae. Whi betané ama kutópaae ɔla wae ke terepeyaairaaalu sóro felepó. ⁴Atéro só furaalu, mepaae ke tu tuamó sókó deóló muó mupa barapené dósu yóló nukua yalepó. ⁵Téro, kale whiné kutómó terepeté kuturaalu, mepaae ke kapo tómó bole haemó terepée durupua yalepó. Até yaletei, ai hae mo apaae derepéni, kane tómó bole hae ereteiné kale ɔla wae mo hapale holalepó. Téyaletei, feleke hae tuapaae doaló derepénipó. ⁶Atéro, kale ɔla wae holóta yaletei, mo doasi diri suka wouraalu, kale ɔla kapo supuné tukó sóro séli yaairaaalu yalepó. Ti aita, kale ɔlané feleke haepaae diriyóló derepénireteinépó. ⁷Mepaae keta, dowi mu daai ne dolomó terepée durupua yalepó. Atéyale ɔla wae holaletei, dowi nené bopée sóro muluraalu, du wisiyóló wolenipó. ⁸Mepaae ke ti hae wisimó terepée durupua yalepó. Atéyale ɔlata mo wisiyóló holóló, du woleyalepó. Atéro, betá yo sóro fóló biliyaletei ɔlumétepa suraalumo, 30-yorape ó mepaae 60-yorape ó 100-yorape faanótua dapó,” yalepó.

⁹Ai fo sale kemetepa, ama atimapaee duraalu, “Diá so whi detamo woséli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tué munérapó,” yalepó.

¹⁰Ai fo du betéro, nalo so whi mo fea fi tikimó, a ama wotoró be dolopaae fóló betepa, ama yó matere 12 whiraperó mepaae atamo fuluyóló betó mole whirapetamoné apaae woseturaalu, “Naao ti yale fo sale dá ɔlóló ɔlórapa noa betené yaleé?” yóló wosalepó. ¹¹Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Tale Kótóné so whi mo fea ama tetéro kaae tare ala hiróló moletei, diapaae betá haķearóló i yó melatere ape. Téteretei, mepaae haķe mo so whipaaeta, ti fo sale foné maaté du beteraapó. ¹²Ti aita, i fo betené erapó.

‘Mió atimané kelené kilitu bitutei, ai ɔla mo diriyóló tué mutumipó.

Atimané woséliné wosetu bitutei, mo diriyóló wosóló, bete kisipa mutumipó.

Ai alatamo ini, atimané dowi ala taaróló, kisipa feteyóló Kótó beterepaae wapa,

ti atimané yale dowi ala kwia me ɔla meipóló, haķe kemeranérapó,’ ” erapó.

¹³Téro Yesuné atimapaee duraalu, “I fo sale bete diá tuéni ɔlóló ɔlóló depa, ti mepaae fo sale forapekélé netéro mo tué yaaloé? ¹⁴Kale ɔla ke terepeté kutu dere kaae, Kótóné ama fo wisi yó mótu beteraapó. ¹⁵Kale ɔla wae ke tumó sorokó doropole kaaeta, mepaae whiné Talené fo yó matepa so whiné wosóló, tué tuamó mulateretei, Satan-né mo hapale tokósu beteraapó. ¹⁶Téro, kale kapo tómó bole haemó terepée derepele ɔla wae kaaeta, kale fo wisi wosóló heķesetamo sua dapó. ¹⁷Téretei, ɔla wae

feleke haepaae mo ti derepéniru ere kaae, kale fo wisi haŕeke sukamó maaté wosóló taalatapó. Ai kale fo wisi woseteremó, mepaae sekŕi ala ó doasi delei ala eratepa, atima téti hapaletóró dée nukua dapó. ¹⁸Kale dowi mu daai ne dolomó terepée derale ɔla wae kaaeta, kale fo wisi mo wisiyóló wosóló hekesené sukutere whípó. ¹⁹Téteretei, mió i haemó bitu doasi whaalaa du betere alakélé, doasi néli whŕi betené yóló, mutere kisipané kópaae faróló dilikitu betere alakélé, mepaae wisi wisi ɔla senée yóló mutere tuékélé a tuamó kaayóló sókó wouraalu, kale fo wisi botokó sóró alurótu bettereiné du wisi oletimipó. ²⁰Hae wisimó terepée derepele ɔla wae kaaeta, ti kale fo wisi mo wisiyóló wosóló, ama tué tiki tuamó sóró mulótua dapó. Atétere whŕita, ɔla wae yo betá sóró fóló biliyaleiteinei, ɔlumétere alimó suraalu mepaae 30 yorape ó 60 yorape mepaae 100 yorape faanótua dere kaae, mepaae so whŕi tuamó Kótóné fo atéro du oletua dapó,” yalepó.

Sa dalóló haŕeamó mulatere fo

(Luk 8:16-18)

²¹Téro ama atimapaee duraalu, “Sa deŕóló nuku aomó ó me ni fake aomó kinóló mulótimipó. Têni, ai sa de so whŕi feané kolópoló, sa daalatare ni fake tómó fopa haŕeamó mulótua dapó. ²²Ti mió kikiti hiró betere ɔla feata, take nalo haŕeamó mulatapa so whŕiné tué yópoló erapó. Mió kinóló muló betere ɔla fea take nalo haŕeamó mupa, so whŕi feané kolópoló erapó. ²³Diá mepaae so whŕi woséli daapa, ti i dere fo sale bete mo wisiyóló wosóló tué yópoló yae,” yalepó.

²⁴Atéro, ama yale fo kaae atimapaee momómo duraalu, “Yaŕo diapaee i dere fota mo wisiyóló wosóló tué muae. Naao meteró ɔla atimamó matepa, ti Kótóné yaŕókélé naao ai matere sŕtóróti móturaalu, mepaae tómó belerólókélé melaalo ai ape. ²⁵Whŕi me dené ama tare ɔlatamo tawóló betepa, ti atétere whŕipaae ama ai tare tómó, Kótóné me kae beleróló melaalopó. Whŕi me denétamo me ɔlakó tanipa, ti ai sekéné ama mo sawa tareteikélé, Kótóné momó tokó saalo ai ape,” yalepó.

ɔla wae hoterepaae dó faróló yale fo

²⁶Téro ama kale yale fo kaae momó duraalu, “Kótóné teŕeróló kaae tare aomó betere alata, ti betá whŕiné kutómó ɔla wae ke bilitu dere kaaepó. ²⁷Atéro biliyale kŕlipaae deŕtamo ó dilikitamo fipa, ó turukó horóló betepakélé, kale biliyale ɔla wae tuŕmu haemó noaró sokotérópoló, kale whŕiné ama tué mutumipó. ²⁸Ere ɔla feata, haenétei fotokoróló sókó hotapó. Tuŕmupi sókó horóló, sóku woleyóló, nalo ti fua dua dapó. Atéro fua yóló, tuá dolomó ti whŕiné naaire ke butapó. ²⁹Ai kale ɔla ɔlumétere alimó, ti kale kutó tale a sepaketamo fóló, ɔlumére ɔla siré kotapó,” yalepó.

Mastard kepaae dó faróló yale fo sale
(*Mat 13:31-35, Luk 13:18-19*)

³⁰Téró, atimapaee kale fo kaae momó duraalu, “Kótóné teteróló kaae tare aomó mole ala diaaꝓ kisipa yópóló, yaꝓ noa ala sūróló yó melaaloé? Me noa fo salepaee dó faróló yaaloé? ³¹⁻³²Kótóné teteróló kaae tare aomó mole alata, *mastard* ni ke kaaepó. Ti *mastard* ni keta, mo sawa belekaamaletei, haemó bilitepa huturaalu, ti kutómó mepaae yó mole ɔla fea teteróló, teteɽrape ɔlo fua dapó. Atéru, doasi tɽi fale sirimó barape daaneta dapó,” yalepó.

³³Yesuné so whiꝓaae fo yó móturaalu, atei kaae fo salenétóro dekéro yó mótu betalepó. Téturaalu, atima so whiné wosóló kisipa yaaitere sutoró yó melaté fu betalepó. ³⁴Ama fo yó matere dokꝓ haꝓe mo so whiꝓaaeta, ti fo sale fonémaaté yó mótua yalepó. Téyaleteti, ama yó matere whiꝓape atimasisi bituraalu, ti ama yó matere forape fea bete tokóló yó mótua yalepó.

Yesuné wei asya bérale fo
(*Mat 8:23-27, Luk 8:22-25*)

³⁵Atétu betero, be dikiteretamo ama yó matere whiꝓepaae duraalu, “Da nukutamo uté tɽ faalopa fiépe,” yalepó. ³⁶Ai so whi atima wei fókumó betó mupatei taaróló, Yesu a nukumó haꝓe betepa, ama yó matere whiꝓape atima maaté felepó. Atéro fupa, mepaae nukurapekélé, atima fea betamó felepó. ³⁷Téro ai wei tuamó fu betaalemó, doakale besé tikiró wei asyatamo hapale sókó wouraalu, wei nuku dolopaae bosene dorowóló, kale nuku mo felekemó buó deyaai yalepó. ³⁸Até depatei, Yesu a nuku sisóratere salemó toró mulóló noke fipa, ama yó matere whiꝓapené a turukuróló duraalu, “Yó matere whi-ó, da weiné mió mo felekemó sóro i aluratapa, naao da kolenié?” yalepó.

³⁹Atétepa, Yesu a turukó holóló, kale wei asyaró besé tikitamo foné sóro duraalu, “Ai whaau yóló hoteretei taaróló, béyóló dono fae,” yalepó. Téyalemó, kale wei asyaró besé tikitamo tukóló béyóló dono felepó.

⁴⁰Ai fo yóló, ama yó matere whiꝓepaae duraalu, “Diꝓ noatepa wiyóló diri furu furu dute? Diꝓ tué tiki tiróló bitini airapó,” yalepó.

⁴¹Ai fo deremó, winé sukóló atimasisitei duraalu, “Haió! a noa whiné dérópó. Kale wei asyaró besé tikitamonékélé, ama dere fo wosóló, a aomó sukóló bitupó,” yalepó.

Dowi kepe betere whi wisirale fo
(*Mat 8:28-34, Luk 8:26-39*)

5 ¹Téro, atima ai wei keꝓa tɽyóló Kadarin whiꝓapené hae kwiamó sókó felepó. ²Atéro fóló, a nuku taaróló hae taopaae taee felemó, betá

dowi keperape tepeyóló betere whi, whi douratere tikimó biti Yesutamo hokolaayaa walepó. ³Ai whi a mo bemó bitini, whi dou tómó bitua yalepó. Atére whi mené mo képiné ó dirii *sein* képinékélé a dokonénipó. ⁴Take suka fea *sein* képiné ama hóró naasetamo dokotua yalemó, ama fotokónétei haḷe turukó falatua yalepó. Atéreteiné whjnékélé a tawóló dokóló béranénipó. ⁵Ai whi aṭa, sukatomokélé, dikitamokélé, be deṭere dokḷ fea whi dou tómó bituraalukélé, du sorokó mole tikimó bituraalukélé, doasi keteré yóló, amatei ama tiki kapo fosóné tikitua yalepó.

⁶Atétu betere sekéné Yesu mo umó daapa a sururu yóló wóló kelalemó, Yesu doa whiḷpa kilituraalu, ama hó aḷmó bukutiri teyaṛó bitj derepelepó. ⁷Atéro bitu, fo fake yóló Yesupaae duraalu, “Yaṭa, ó sa taoró teṭeró betere Tale Kótóné Naalemapa, naao eḷpaae noa alakó eraai waleé? Naao e dele seróló susupu eraalomeipóló, Kótóné doi yóló dirii malo dumié?” yalepó. ⁸Ai fo depa, Yesuné kale whiḷpaae duraalu, “Dowi kepe-ó, ya ai whi tuḷmó betereṭei taaróló sókó fae,” yalepó.

⁹Ti fo fóló, Yesuné aḷpaae woseturaalu, “Naao doi deé?” depa, ama tokḷ mótu duraalu, “Yaḷo doita Lisanipó. Da mo haḷe ḷa kaae i betó mole ape,” yalepó. ¹⁰Atéro Yesupaae atima betere tiki taaróló fḷpóló ḷḷkonaḷe fo momó du, momó du, du betalepó.

¹¹Ai du sokore aḷmó, hupurape mo haḷe ḷa kaae kimimó dae molepó. ¹²Atépa, kale dowi keperapéné Yesupaae duraalu, “Da ai hupurape tuḷpaae bitj derepaai dapa, naao da dotonaasepe,” yalepó. ¹³Ti fo deremó, Yesuné atimapaee téyae, depa atima kale whi tuḷmó betaṭeṭei taaróló sorokó furaalu, hupurape tuḷpaae bitjta yalepó. Atétepa, kale hupurape atima botokó feletikimó, kulamó doropóló weiné sorokḷ fóló, mo fea sisiraae felepó. Ai hupurape dokḷ sóró touróturaalu, 2,000-rópó.

¹⁴Atétere ala kolóló, kale ai hupurape kaae tare whiḷrape atima botokó fóló, ipu bemó betó mole whiḷraperó doasi be huluamó betó mole whiḷrapetamopaae i ala yalepóló ene felepó. Tétepa, kale so whi atima doasi be hulua tuḷmó noa alakó du bitu dérópóló, kelaai felepó. ¹⁵Atéro, atima Yesu betere tikimó sókó wóló kelalemó, dowi keperape mo haḷe ḷa kaae tepeyóló betale whiṭei kuti wisi deróló mo kisipa wisi mole whi kaae betepa kilitu, atima wiyalepó. ¹⁶Téro, ai ala depa kelale so whiné mepaae wale so whiḷpaae i kale whi tuḷmó betale dowi keperape ḷḷkonale alaró hupurapepaae erale alatamo fea yalepó. ¹⁷Atei fo woseturaalu, so whiné Yesupaae, “Ya atima betere hae kwia taaróló fae,” yóló, seṭu betalepó.

¹⁸Ai fo deremó, Yesu a nukupaae bitj derepaai depa, kale dowi kepe tepeyóló betale whiné Yesupaae, “Akélé yaṭamo fenére?” yóló wosalepó. ¹⁹Tétepa, ai whi aṭamo faai waḷsóró seséyóló duraalu, “Talené ḷḷnené sukutu yaḷpaae erale ala naao hae aya, no nerapepaae yó melaai fae,” yalepó. ²⁰Ai fo depa, kale whi a atéyale tiki taaróló, Dekapolis be

huluarapepaae fóló, Yesuné aḗpaae erale ala so wh̄i feapaae yó melalepó. Téyalemó, kale so wh̄i mo feané ai dere fo woseturaalu, hai-ó! yóló siratu betalepó.

Sukāle senaaleró betā kisi daale sotamo wisirale fo
(*Mat 9:18-26, Luk 8:40-56*)

²¹Téró, Yesu a nukumó kale w̄ei momó ipaae t̄e wóló daapa, so wh̄i mo dekeró a beterepaae boperāle wóló betó molepó. ²²Yesu a atéró beterepaae, Kótóné fo wosetere be kaae tare topo wh̄i Jairus wóló Yesu kelalemó doasi wh̄ipa kilitu, a daale aḗmó deraapisa fóló muluraalu, i fo yalepó. ²³“Doa wh̄i-ó, yaḗlo senaale felekemó sukāi depa e ya keḗle walepa, kisi bete wisi yópóló, ama tikimó naao naase mulaasepóló mo miótóró daḗmo wusuró faalopó,” du betalepó.

²⁴Ai fo depa, Yesu a kale wh̄itamo wusuró fupa, so wh̄i mo feané atimaamo busuró felepó. ²⁵Atima atéró fu betepa, 12 ba fo tuḗmó hepo daalu samea fu betere so betā walepó. ²⁶*Dokta* wh̄irape feané kale so wisiraii dapóló, fea ala fea yalemó wisini, atimané ai yale alané kale soné kisi betetei mo ti fake yalepó. Téturaalu, ama *monikélé* haḗle kemeralepó. ²⁷Yesuné mepaae so wh̄i wisiraté kutu beteraḗpó dere fo kale soné wosóló, a so wh̄i kuamó buté buté wóló, Yesuné kuti salemó wolaayó salepó. ²⁸Ti noatepae, kale soné ama tuḗné Yesuné kutimó maaté wola depa, ama tiki tuḗmó daale kisi bete wisiyaalopó kisipa mutu wolaayalepó. ²⁹Atéró, wola deretamotóró kale so a samea fu betaletei tikituraalu tiki felétepa ama kisi bete mo ti kemeyalepó kisipa mualepó.

³⁰Até yale tikimó, Yesuné ama fotokó sókó foletei kisiparu, a so wh̄i kua dolomótei fetée fóló duraalu, “Yaḗlo kutimó né wola yaleé?” yalepó.

³¹Tétepa, ama yó matere wh̄irapené aḗpaae tokó mótu duraalu, “Mo turó so wh̄iné ya ai betekini betekini du beteraḗpa, e né wola yaleé? fo-a, noatepa de?” yalepó. ³²Tétepa, Yesuné a wolaayale wh̄i kelaai kelené dokó du betalepó. ³³Atétepa, kale soné aḗpaae erale alamó tuḗ muturaalu, a witamo diri furu furu du bitu Yesu daale aḗmó deraapisa fóló mulu, ama mo yale alatóró fea Yesupaae haḗkearóló yó melalepó. ³⁴Tétepa Yesuné kale sopaae duraalu, “Ti senaale-ó, naao tuḗ tiki tiró betale alané ya dele su betale kisi bete ai wisiyalepa, naao hosaa muni deóló dua fae,” yalepó.

³⁵Kale sotamo ai fo du betepatei, Kótóné fo wosetere be kaae tare wh̄i Jairus-né ama be wh̄irape wóló aḗpaae duraalu, “Naao senaleta mo ti sukālepa, ai yó matere wh̄ipaae naao me fo kae ini, ama teópóló taalae,” yalepó.

³⁶Ti fo depa Yesuné atimané ai dere fo sisópaae eróló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄ipaae duraalu, “Yaḗ whaaliala yóló dei tuḗ muni, tuḗ tiki betā tirae,” yalepó.

³⁷Mepaae wh̄irape aṭamo faaitapóló waṡsóró seséyóló, Pita, Jems, ama noma Jon atima betā aṭamo faai dape salepó. ³⁸Atima atéró fóló, kale fo wosetere be kaae tare wh̄iné bemó sókó felemó, so wh̄i mo haḷe ɔla kaae kale senaale bopé tó mó betó muluraalu, mo dekeṅe suk̄i moló yóo, mepaae so wh̄i ti atima hosaa tuamó dekeṅe sukuturaalu, wole kaae maaté dorowóo, mepaae so wh̄i ti haḷe fo tiki whaa yóo, du betepa kelalepó. ³⁹Atéró, Yesu a be tuapaae fóló, aimó betó mole so wh̄ipaae duraalu, “Diā fo tiki whaaró wole-utamo noatepa du bitute? Ai senaaleta mo ti sukuni, kapala noke ai fire ape,” yalepó. ⁴⁰Ama ai fo deremó, kale so wh̄iné a d̄o nalalepó. Tétepa, Yesuné mo so wh̄i fea belapaae h̄okó faróló, aṭamo wale wh̄iraperó kale senaalené hamaró alimatamo betā kale senaale mole be dolopaae felepó. ⁴¹Téró, Yesuné kale senaale naasemó tao sóró duraalu, “*Talita kum*” i fo feteyóló “Ti senaale-ó, yaḷo yapaae dapa turukó holae,” yalepó. ⁴²Ai fo deretamotóró kale senaale turukó horóló kweyalepó. Ai senaale a betale ba fota, 12-rópó. Ai be dolomó aṭamo daae mole so wh̄iné atétere ala kilituraalu, hai-ó! yóló siratu betalepó. ⁴³Atéró, Yesuné atimapaae i ala yalepóló mepaae so wh̄ipaae momókó deté kweyaṡe yóló fo mulóló, kale senaalemó ɔlakó melae yalepó.

Kótóné k̄óló wh̄i ama bemó doi munire fo

(*Mat 13:53-58, Luk 4:16-30*)

6 ¹Téró Yesu a atéyale be taaróló, ama yó matere wh̄irape atima ama turuku be huluapaae felepó. ²Atima atéró fóló bituraalu, kale saṡa nóló beteroṡpóló tukóló muló betere sukamó a fo wosetere be dolopaae fóló, fo kaae sóró yó melalepó. Atéró yó melalemó, so wh̄i feané ama yó matere fo wosóló sirayóló duraalu, “I wh̄iné ama tuḷ tiki dotoróḷ fóló du betere doasi kelemei alarape-a, momó salerópó? ³Ti aṭa wh̄i me kae mei, kale Mariané naalema be teṡere wh̄i meíe? Ama nomarapeta, Jems, Joses, Saimon, Judas-sépi atima imó bitinié? Ama nemarapekélé, daṡamo i betó mole ape,” yóló atimané a haḷe mo wh̄i nisyóló dei tuḷ muturaalu faletu betalepó.

⁴Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Kótóné ama k̄óló wh̄i kae be huluapaae fupa ti ai so wh̄iné a dukiróló, ama doi sóró horótu betereitei, ama kekelé so wh̄iró ama turuku be hulua so wh̄itamóné a dukiróló, ama doi mulatere ala dumipó,” yalepó. ⁵Atéró a ai bemó bituraalu, mepaae kelemei alarape erénitei, betā betā hepo daae mole so wh̄i maaté ama naase mulóló, wisirótua yalepó. ⁶Atéró, so wh̄i feané apaae tuḷ tiki tirénitere noatepa dérópó kiswa mualepó. Téró, felekemó teṡé fale be hulua dok̄o Yesuné kale fo wisi yó melaté fu betalepó.

Yesuné 12 wh̄irape dotḷyale fo

(*Mat 10:5-15, Luk 9:1-6*)

⁷Ama sóró beteroṡ betere 12 wh̄irape a beterepaae ape yóló, so wh̄i tuamó betere dowi keperape doló h̄okonópóló, atima fotok̄o bulóló sóró

beteralepó. ⁸Atéyale kīlipaae atima tamo tamo yóló dotonaairaaalu, etei ma fo yalepó. “Diā furaalu mepaae nokole ōlakélé, *monikélé* to dolomó bulóló faqse. ⁹Tétu, bukaaire kutikélé me dekaaporóló sóró feni, hōleke be betā horóló, dotó tiki tawóló fae. ¹⁰Diā me be huluamó sókó furaalu, betā whīné bemó fitepa, ti ai bemótóro bitiré fóló, me bepaae furaalu, ai be taalae. ¹¹Kale dere kaae, diā me be huluamó sókó fēlalemó, diā wisiyóló dape seni yóo, diaaŋ dere fokélé woseni yóo depa, diā faairaaalu i ala yae. Ai be hulua so whī diaaŋ atimapaee wisi ala eraai yalemó, atimanétei hōtepa taaróló felepóló kisipa yōpóló, diaaŋ hōleke bemó dakere hae terepēe deróló fae,” yalepó.

¹²Atima atéró fóló, kale fo wisi yó mótu duraalu, “Diaaŋ dowi ala taaróló tuē tiki feteyóló betenérápóló,” yó melaté kutu betalepó. ¹³Atima atéró kuturaalu, mepaae so whī tuāmó betere dowi keperape doló hōkonótua yóo, mepaae kisi dalóló mole so whī *wel* wēi dilóló wisirótua yóo, yalepó.

Jon depa tikale fo

(*Mat 14:1-12, Luk 3:19-20, 9:7-9*)

¹⁴Yesuné erótu betere kelemei ala so whī feané kolóló duraalu, “Aita, wēi tōpuratere whīkó Jon mo sukōpóló daletei, momó kepaayóló beterapó. Atére fotokōné ama mepaae doasi kelemei alarape erótu beterapóló,” so whīné ama doi só kotere fo kale topo whī Herot-né wosalepó.

¹⁵Atépa mepaae so whīné duraalu, “Aṭa Ilaija kepaayóló beterapó,” depa, mepaae so whīnémo duraalu, “Aṭa, Kótóné kōló whīkó du yalepó,” du betalepó.

¹⁶Atéró kulu kulu só kotere fo topo whī Herot-né wosóló duraalu, “Ai whīta me kae mei, yaŋo depa tukóló dale whī Jon momó kepaatu yalepó,” yalepó.

¹⁷⁻²⁰Ai alata haŋe ini, Filip-né so Herodias noma Herot-né tokóló dokalepó. Atéteremó, Jon-né kale topo whī Herot-paae, “Naaoné sotei tokóló dokotere ala fo mulapó,” yalemótei, Herot-né ama diki tare whīrapepaae Jon dapesó fóló, dirii képiné dokóló, “*Dipula* beterae,” yalepó. Atéteremó, kale so Herodias a doasi fopaae buturaalu, Jon daaitere tū kikitu betalepó. Téyaletei, Herot-né Jon a mo donoi alamaaté yó tapa, Kótóné mo kae betéro betere whī wisipóló kisipa mutu, ama somané yaai dere ala seséyalepó. Ti noatepae, Herot-né Jon-né du betere fo ekeŋe yóló wosetu betaletēi, ai foné bete ama kisipa seni, kōló kōló yalepó.

²¹Téró, Herodias-né Jon daaire tū keketé fóló, nalo ti etei kaae tū kelalepó. Herot a deale be de wapa, ama sóró betéro betere doasi whīrapemókélé, ama diki tare whīrapené topo whīrapemókélé, Kaleli

haemó betó mole doi mole whi disirapemókélé, mo doasi ɔla deralepó. ²²Atima atéro ɔla deyóló nuku betalemó, kale so Herodias-né senaalema sókó wóló, kɔliyaletiné Herot-ró ama ɔla naai wóló betó mole so whitamo doasi hɛkeserótu betalepó. Atéteremó a hɛkeseturaalu, kale topo whiné kale so seimalepaae duraalu, “Ya noa ɔlakó saai tuɛ mute? Naa saai tuɛ mutere ɔla yaɔ melaalopa, ɛpaae yae,” yalepó. ²³Atéro, Herot-né kale so seimaletamo mo dirii fo yóló mulótu duraalu, “Yaɔ tɛteróló kaae tare haekélé tuamó tekeyóló, ó mepaae ɔla ɔla kwiapaae ya saai tuɛ mutepa, yaɔ ya melaalopó,” yalepó.

²⁴Ai fo depa kale so seimale a fóló, hamapaae woseturaalu, “Emó noa ɔlakó melópóló apaae yaróe?” depa, hamané duraalu, “Kale wɛi tópuratere whi Jon depa tukóló, ama topo du betá ɔlae yae,” yalepó.

²⁵Ti fo depa, kale senaale hamané dere fo wosóló, a kale doasi topo whi Herot beterepaae fóló duraalu, “Kale wɛi tópuratere whi Jon-né topo mo miótóróti tukóló, nuku tómó beleróló ɔlae,” yalepó.

²⁶Kale senaalené ai fo deremó, Herot a fomo duraalu, kutiri humula yalepó. Téyaletei, ama ɔla naai wóló bétó mole so whi feané keletómó, ama yóló mulale dirii fo tikinépa, téyaalopó yalepó. ²⁷⁻²⁸Atéro, Herot-né hapale tétitóró kale whi du betere whipaae duraalu, “Ya *dipula* bepaae fóló, Jon depa tukóló ama topo du sóró ape,” yóló dotɛyalepó. Tétepa kale whi fóló, Jon depa tukóló topo nuku tómó beleróló sóró wóló, kale so seimalepaae melatepa, amamo hamapaae male felepó. ²⁹Jon atéro depa tikalepó dere fo woseturaalu, ama yó matere whirape wóló, ama tupuló tiki betá sóró whi bulatere kane dolomó douralepó.

Yesuné 5,000 whi ɔla melale fo
(*Mat 14:13-21, Luk 9:10-17, Jon 6:1-13*)

³⁰Téro Yesuné dotɛyale, *aposel* whirape atima a beterepaae fesaae wóló Yesu boperóló daalu, atimané yó male foró yale alatamo apaae yalepó.

³¹Atéro yó mótu betepa, so whi mo fea fua wua du bituraalu atima ɔla naaire tɛkélé munipa, Yesuné atimapaae duraalu, “Da i betere tiki taaróló, so whi bitinire tikipaae sa nóló bití faalopa ape,” yalepó.

³²Atéro, atimasisi so whi bitinire tikipaae betaai wɛi nukumó felepó.

³³Téyalemó so whi feané atima foletéi kolóló, atimatamo hokolaa yaairaaalu, Yesusépi faai dere tikipaae hae tumó so whi atimapi hapale sókó fóló betó molepó. ³⁴Atéro, Yesusépi atima nuku taaróló, haepaae taae doropóló kelalemó, so whi mo haɛ ɔla kaae wóló betó molepó. Ai so whita kaae tare whi meiyóló, atima kɔleaané betó mole *sipsip* hupurape kaae betepa kilitu, Yesuné atima kɔlené sukalepó. Téturaalu, Yesuné atimapaae bete mole forape fea yó melaai kaae salepó.

³⁵Atéro yó melaté fu betepatei, be mo ti dikiyalepó. Atétepa, ama yó matere whirape a daalepaae wóló duraalu, “Doai so whi-a, whikélé

bitinire tikimó betepatei, be ai diki yale ape. ³⁶Térapa, ti felekemó te mole beraperó ipu berapetamopaae ɔlakó atimanétei dupuyólo naleta yɔpólo, dotɔyaasepe,” yalepó.

³⁷Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Atimané naaire ɔla diaaɔtei melae,” depa, atimané ɔpaae duraalu, “Atima naaire ɔla 200 *denarias moniné* sɔmó dupunére?” yalepó.

³⁸Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Ti wisirapa, *bred* o bulakó meteró muléro keɓe fae,” yalepó. Ai fo depa, atimané keɓe fólo ɔpaae duraalu, “*Bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yólo betɔ mulapó,” yalepó.

³⁹Atépa ama atimapaee duraalu, “Bukólo kae kae beterae,” yalepó.

⁴⁰Ai fo depa, ama yó matere whɔrapené kale so whɔrape dosɔyólo, 100 whɔrape betɔpaae yólo kae beteroó, mepaae 50 whɔrape betɔpaae yólo, kae beteroó, yalepó. ⁴¹Atéro beteroólo, kale *bred* o bula aporó yóo, ya tamo yóo yólo, taru hepen-paae kese horólo momaturaalu, Talepaae mo kée yólo kemetepa, kolokóraalu yólo, ama yó matere whɔrapepaae melalepó. Tétepa atimanémo mo so whɔmó ɔliralepó. ⁴²Atéro, ai ɔla atima mepaae so whɔ haɔsóko dini, mo fea sɔmó nalepó. ⁴³Atéro nólo muni fele *bred* oró ya bukitamo ama yó matepa, wosetere whɔrapené siré kweyólo, 12 yorape deyólo faanalepó. ⁴⁴Soraperó naale senaaletamo dosɔani, ai ɔla nale whɔrape maaté dosɔyólo touróturaalu, 5,000 whɔrapepó.

Yesu wei tómó daaté fele fo

(*Mat 14:22-33, Jon 6:16-21*)

⁴⁵Atétu beteroó, mo ai fapotóroti Yesu ɔ ai touró betere so whɔpi fɔpólo kaae taru, ama yó matere whɔrape atimapi wei nuku sóro Betsaida bepaae fɔpólo, dotonalepó. ⁴⁶Atéro, nalo Yesu ɔ ama wotoró bituraalu, so whɔpaae kɔle-ó yólo fɔpólo dotonólo, ɔ du sorokó mole ɔpaae moma yaairaalu felepó.

⁴⁷Atéro be dikité dorowaletamo, Yesuné ama yó matere whɔrape atima nukutamo wei kulu tuamó fu betepa, ɔ ama wotoró wei fókumó beterepó. ⁴⁸Atéro bituraalu kelalemó, ama yó matere whɔrape atima nuku bisiki fotokɔyólo ɔtu betepa kelalepó. Ti noatepae, atima faai fole tikiró besé tiki wouraalu, fotokɔné bisiki tɔtepa, mo fotokɔyólo ɔtu betalepó. Atétu betepa, be mo deyaai du beteretamo Yesu ɔ atima dekerólo faai, wei tómó daaté walepó. ⁴⁹A wei tómó atéro daaté waletai atima feané kolólo, kepe wale nisiyólo wituraalu atima keteré yalepó. ⁵⁰Até deretamo Yesu sóko wólo atimapaee duraalu, “Ita ɔpa, wiyaɔse. Diaaɔ hosaa diriyólo dua betae,” yalepó.

⁵¹Yesu atéro wei tómó daaté wólo, nuku tuapaae taae holalemó, kale wou betale besé tiki tikalepó. Atétere ala kolólo, kale whɔrape atima siratu betalepó. ⁵²Atéro ɔla kolokó daalu yólo nale bete atima wisiyólo kisipa muni, atimané tué tiki hapólu ipakalepó.

⁵³ Atéro, atima wēi tē Kenesaret haeró fóló, kale nuku ai dulalepó.
⁵⁴ Atima atéro, nuku dulóló haepaae taae feletamotóro so whi mo feané Yesu kilitu, a Yesupóló kisipa yalepó. ⁵⁵ Atéro, Yesu kelale so whi mo hapale fóló, ai hae kwiamó tē mole be hulua feamó hepo daróló betó mole so whi beleyóló, Yesuné wisirópóló, a kotere tiki dokosó fua yalepó.
⁵⁶ Atéro Yesu a sawa be huluarapepaaekélé, doasi be huluarapepaaekélé, ipu berapepaaekélé, kotopa so whiné ai ala deté kutu betalepó. Atéturaalu, mepaae ai be huluaamó hepo dalóló betó mole so whi ɔla dupuneta dere tikimó beteraleta yalepó. Atéro betó mulu, Yesupaae woseturaalu, “Naao kuti salemó maaté ɔané wolaa yó su yaaitapóló,” dotopoi fo du betalepó. Atéro, Yesuné kuti salemó maaté wolaa yale so whi fea wisitua yalepó.

Bólu inipatei fokotere fo

(Mat 15:1-20)

7 ¹ Atéro, kale mepaae Farisi whiraperó Moses-né yóló muló betere fo yó melatere whirapekó mepaae whirapetamo atima Jerusalem be taaróló, Yesu beterepaae wóló a bopéroló betó molepó. ² Atima atéro wóló betó mulu, Yesuné yó matere whirape atima naase fokoni, ɔla nuku betepa kelalepó. Atétepa, kale whirapené duraalu, “Da ɔla naai naase fokutu dere kaae atimakélé fokotere noatepa dérópó,” du betalepó. ³ Ti noatepae, kale Farisi whiraperó Judia whirapetamo atima alimarapené mara mole ala sya furaalu, naase bólu epa, ó bólu inipatei naase fokonitepa, ti atima ɔla naalomeipó. ⁴ Atéturaalu, atima ɔla dupuneta dere tikipaae fi wóló, atimané tiki bólu inipakélé wēi tópunipa, ti atima ɔla nukua dumipó. Téturaalu, atimané alimarapené kae kae mara mole alarapekélé hotowa yóló sya fu dere kaae, atimané ɔla detere wutirape ó wēi nokole wutirapekélé fea fokóló nukua dapó.

⁵ Atéreteiné kale Farisi whiraperó Moses-né asere fo yó matepa whirapetamoné Yesupaae duraalu, “Naao yó matere whirapené ɔané ayarapené mara mole ala sya fóló, atimané naase fokonipatei ɔla nukua dere-a, noatepa de?” yalepó.

⁶ Ai fo depa Yesuné atimapaae tokó mótu duraalu, “Kótóné ama kóló whi Aisaiané diá tó tikiné sikilire whirapemó tué muturaalu, i fo mo donotóro aseýóló muló beteraépó.

‘I so whi atimané hosaa tuamó e soro beterenirutei, hale kólóné maaté yało doi hale soro horótu beteraépó.

⁷ Atimané yó mótu betere fota, bete munipatei mo whiné kisipané kekeme nóló i ala yae ó yaose du beteraépó.

Atima e aqmó bitinirutei, hale foné maaté Tale-ó du beteraépó, erapó.

⁸ Ti diaaɔ ayarapené mara mole alatóro hale sya fu bituraalu, Kótóné yae yóló muló betere fo eréni, taaló ai betere ape,” yalepó.

⁹Téro ama atimapaee duraalu, “Kótóné yae yóló muló betere fo sisópaae eróló, diāne ayarapené mara mole ala wisirapóló ai sya fu betere ape. ¹⁰Ti noatepae, Moses-né i fo asęyóló muló beterapó.

‘Naaoyaró haetamo aqómó sukóló bituraalu, atimaamoné doi hale sóró horótu betae,’ erapó. Me fo i ape. ‘Mepaae whinė ama hamaró alimatamo tekeratere fo depa, atétere whı mo ti sukópóló dae.’ fo asęyóló muló beterapó.

¹¹Ai fo epatei, diaaę i fo du beterapó. ‘Mepaae whinė ama hamaró alimatamopaae duraalu, “Yalo mole ęla ęla diaamo tao sóró móluętei, Kótópaae melaletéin dięamo werapó. Yalo mole ęla feata, Koropani, ai fo feteyóló Kótó melale ęlapóló mo so whinė supa, ti fo mulapó,”’ dua dapó.

¹²Kale mepaae whinė ama hamaró alimatamo tao saairetei diaaę atétere alané sesétu beterapó. ¹³Ti dięta, diaaę ayarapené mo deté wale mara mole ala sya furaalu, Kótóné fo haęe ęla kaae aęrótu beterapó. Take ai ala deté wale kaae, mió diaaękélé atei kaae alarape hęko ai du betere ape,” yalepó.

¹⁴Téro, Yesuné kale mo so whı ę beterepaae momó ape yóló duraalu, “Dię feané yalo i dere fo mo diriyóló wosóló tuę muae. ¹⁵Mo nokole ęla whinė tiki tuępaae durupuraalu whı dorótimpó. Těni, whinė tiki tuęmó kaayóló sókó wale alané betę whı doratapó,” yalepó. ¹⁶(-)

¹⁷Atéro, Yesu ę ai so whı betepa taaróló, fóló bemó betere mó, ama yó matere whırape ę beterepaae wóló, ama kale yale fo sale fo noa betené yalerópóló ępaae wosalepó. ¹⁸Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Diękélé, diaaę kisipa tiki hapólu eruraalu, yalo ai yale fo bete tuęni airapó. Mo nokole ęla whinė tiki tuępaae doropóló whı doréni deretei, dię kisipanié? ¹⁹Ti mo nokole ęlata, whinė hosaa tuępaae sókó fumitei, depepaae doropóló, di alée fulapó,” yalepó. Yesuné ai fo ereteiné nokole ęla fea naaitepa fo munipa, nae erapó.

²⁰Ai fo tómó olekeyóló atimapaee duraalu, “Whinė tiki tuęmó kaayóló belapaae sókó wale alané betę whı doratapó. ²¹⁻²³Ti whinė hosaa tuęmó kaayóló wale alarape i ape. Dei tuę mutere alakélé, aęni kae kae hęko nópu nokole alakélé, mené ęla ęlémi sere alakélé, whı dele alakélé, nópu nokole alakélé, fea ęlamó ekęle dere alakélé, me whıtamo dei tuę mutere alakélé, kapala dilikitere alakélé, mo enénire dowi alakélé, mené ęla senée yóló dei tuę mutere alakélé, me whı eratere fokélé, sekę whıpóló bopé faketerere alakélé, wisi tuę muniru, sonaalei hęko du betere dowi alakélé, ai dosęayale alarape fea whı tuęmó kaayóló wouraaalu, whı dorótua dapó,” yalepó.

Juda meire soné kisipa tiki tirale fo

(Mat 15:21-28)

²⁴Téro Yesu ę ai be taaróló, doasi Tair be hulua bopéróló tę mole berapepaae felepó. Atéro, ę betę whinė be dolomó fóló betepa, mepaae

whirapené a kelaosóro bope yaose yaletai, a kinóló betenénipó. ²⁵A atéro beterapó dere fo betá dowi kepe tepeyóló betere senaale hamané wosóló, a Yesu beterepaae hapale sókó walepó. Atéro, a Yesu daale aqmó deraapisa fóló fió mualepó. ²⁶Ata Juda fake mei, Krik so a hamané Siria haemó tene be Fonisiamó dealepó. Ai so Yesu daale aqmó fió mulu duraalu, “Yało senaale tuamó betere dowi kepe naao hokonaasepé,” du betalepó.

²⁷Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Folosóro naale senaalené nokole ọla atimapi nópóló melae. Ti noatepae, atima sumó nénipatei, yuwirape nópóló matere ala dorapó,” yalepó.

²⁸Ti fo depa, kale soné apaae tokó mótu duraalu, “Tale-ó, aita mo deretei, kale keteirapené ọla ni fake tómó beleróló nokole folope sorokóta deretei haorapenékélé nukua dapó,” yalepó.

²⁹Ai fo depa, Yesuné kale sopaae duraalu, “Naa ai dere foné naao senaale tuamó betere dowi kepe sókó felepa, dua fae,” yalepó.

³⁰Ai fo depa, kale so a ama bepaae sókó fóló senaalema kelalemó, ama tiki tuamó betere dowi kepe sókó fóló, beseke tómó a feléyóló fió molepó.

Kólóro wosélitamo kine whi wisirale fo

³¹Atéro Yesu a ai Tair hae kwia taaróló, Saidon hae kwia tuamó teyóló fóló, Kaleli wei fókumó te mole be Dekapolis hae kwiamó sókó felepó.

³²Yesu atéro sókó fóló beteremó, betá woséli kiyóló fokélé alure whi Yesuné wolaa yópóló, atimané dapesó wóló beteralepó.

³³Atéro betepa, kale so whi daae mole tiki taaróló, Yesuné depaae dapesó fóló daalu, ama naase dou tamo kale whiné woséli dolopaae kesekée faróló sókó salepó. Atéro, ama naase doumó fesą fe eróló, kale whiné hapemó wolaayalepó. ³⁴Atéro, Yesu a hepen-paae kese horóló fomo sókó faróló duraalu, “Epapeta” i fo feteyóló, “Kineti tukwe fae,” yalepó. ³⁵Ai fo deremó, kale whiné kine woséli tukwe fóo, ama kólókéle tukwe fóo duraalu, fo du betere whi kaae, fo kaae sóro yalepó.

³⁶Atéro, Yesuné atimapaae erale alarape mepaae whipaae, “Yaose,” yóló fo mulaletai, Yesuné yale ala so whi feapaae deté kweyóló fakeralepó. ³⁷So whi feané atétere fo wosetu, sirayóló duraalu, “I whiné du betere ala feata, mo kokoi ala alamaaté erótua dapó. Woséli kine whitei tukwe falóo, kóló nomone whikélé fo yóo, dapó,” du betalepó.

Yesuné 4,000 whi ọla male fo

(Mat 15:32-39)

8 ¹⁻²Atéro kale yale kaae, mepaae so whi mo dekeró a beterepaae tourale wóló betó molepó. Atéro betó mole so whi atima naaire ọla meipa, ama yó matere whirapepaae ape yóló duraalu, “I so whi sore sukamó etamo bituraalu, ọlakélé néni, hale betaletiné atima e mo doasi

kolené sukutapó. ³Ti atima mepaae so whiṭa, saletómó waletéiné wote siri haḷe fōpóló dotonatepa, tṭ tuamó wotené sisiraae faṣsóro dapó,” yalepó.

⁴Ti fo depa, ama yó matere whiṭrapené aṗaae duraalu, “Aita mo deretei, so whikélé meitikimó atimané naaire ḷa-a, momó mupa melaaloé?” yalepó.

⁵Ai fo depa, Yesuné atimapaee woseturaalu, “Ti diṅné *bred* o bulakó meteró mule?” depa, atimané aṗaae duraalu, “Weḷikeró o bularape betaṅ mulapó,” yalepó.

⁶Tétepa, Yesuné ai betó mole so whi fea hae tikimó betae yóló, kale *bred* o bularape ama sóró taru, Talepaae mo kée yóló, momayalepó. Atéro momayóló kemetepa, Yesuné kolokó daalu yóló, ama yó matere whiṭrapepaae melae depa, atimanémo, kale so whimó aḷiróló melaté kweyalepó. ⁷Téro, ama yó matere whiṭrape atimané toróti mole ya belekaṭatikikélé melatepa, Talepaae mo kée yóló, atimapaee duraalu, “I yarapekélé nōpóló, melaté kweyae,” yalepó. ⁸Atéro, atima nóló sṭuraalu buki muni feletei, ama yó matere whiṭrapené daseté kweyóló, weḷikeró yorape faṅanalepó. ⁹Atima ai ḷa nale whiṭrape dokṷ sóró touróturaalu, felekemó 4,000-whiṭrapepó. ¹⁰Atéro kemetepa, ai betó mole so whi fōpóló doteyóló, Yesu aṅ ama yó matere whiṭrape atima Dalmanuta hae kwiapaae nukutamo felepó.

¹¹Atima atéro fóló betepa, mepaae Farisi whiṭrape Yesu beterepaae wóló, aṗaae kae kae wosetere fo du betalepó. Aita, aṅ kṷae kolóló sṭ suraalu, naao hepen bemó mole kelemei alakó ḍamaletamo kelaai dapa, eranénié? du betalepó. ¹²Atéteremó, Yesu aṅ fomo sókó faróló atimapaee duraalu, “Diṅ mió i alimó betere so whiṅé me kelemei alakó kelaaipe erae du betere-a, noatepa de? Talené diṅpaae kelemei ala me kae eraalo meipóló yaḷo diṅpaae mo i dere ape,” yalepó. ¹³Ai fo du betero kemetepa, kale so whi betó mupatei taaróló, atima nukutamo weḷi fóku utéro momó tṭ felepó.

Yist-paae dó faróló yale fo

(Mat 16:5-12)

¹⁴Atima atéro furaalu, mepaae ḷa uté tṭeró mupatei keṷoró *bred* o bula betaṅ maaté atima nukumó mupa kelalepó. ¹⁵Téro, Yesuné ama yó matere whiṭrape kiswa mulóló ma duraalu, “Kale Farisi whiṭraperó Herot-tamoné *bred* o tōpuratere ḷa *yist*-ta mo doropa, wisiyóló kaae tawae,” yalepó.

¹⁶Ai fo deremó, ama yó matere whiṭrape atimasisitei duraalu, “I dere fota, ḍané kale *bred* o bularape keṷó yóló weimó ai dere ape,” yalepó.

¹⁷Atimasisitei atéro keḷaarótu betere fo Yesuné ama tuṅ yóló atimapaee duraalu, “*Bred* o meipóló, diṅsisitei noatepa fo tiki keḷaarótu bitu de? Diaaṷ tuṅ tiki hapóluraalu, ai yale alarape diṅné kilitu bitutei, diaaṷ tuṅni airapó.

18 Diaaꝯ kelenékélé mo kolóo, wosélinékélé mo wosóo yaletéi, yaꝯo erale alarape diaaꝯ kisipani, ai keteréilirapó. 19 Yaꝯo aporó *bred* o bula kolokó daalu yóló 5,000-whĩrape atima nalemó sũtepa, buki daseté kwęyóló meteró yorape deyaleé?” depa, atimané duraalu, “12 yorape deyóló fãanalepó,” yalepó.

20 “Yaꝯo me 4,000 whĩrapemó, węikeró *bred* o bularape kolokó daalu yóló melóló, atima nalemó sũtepa, buki daseté kwęyóló meteró yorape deyaleé?” depa, “Węikeró yorape fãanalepó,” yalepó.

21 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ti ai yale alarape fea diaaꝯ kolólótei, bete diriyóló tué muni airapó,” yalepó.

Betsaida bemó keke dilikire whĩ wisirale fo

22 Atétu betero, atima Betsaida bemó sókó walemó, mepaae whĩrapené betã keke dilikire whĩ Yesupaae a wolaa yae yaairaalu dapesó walepó.

23 Atéro wapa, ai be hulua taaróló, dępaae Yesuné kale keke dilikire whĩ naasemó tawóló felepó. Atéro fóló, kale whĩné kelemó fesãa apuróló, Yesuné ama tikimó naase mulóló duraalu, “Mió naao kelené me ɔlakó wisiyóló kelete?” yalepó.

24 Ai fo depa, kale sekéné ama keke fisãae faróló duraalu, “Whĩrape kotereteita, ni kaae tokóló só kotapó,” yalepó.

25 Ti fo depa, kale dere kaae momó Yesuné naasené kale whĩné kelemó wolaayalemó, ama keke mo ti wisituraalu, ɔla ɔla diriyóló kelalepó.

26 Atéro, Yesuné kale whĩ a ama bepaae fõpóló dotonótu duraalu, “Ya doasi be hulupaee feni, mo naao bepaetóro fae,” yalepó.

Pitané yaꝯa Kerisopó yale fo

(*Mat 16:13-20, Luk 9:18-21*)

27 Atéro, Yesu a ama yó matere whĩrapetamo ai be taaróló Sesaria-Filipai be hulua bopéróló tę mole be huluarape tuãmó fu bitu atimapaee woseturaalu, “Mo so whĩné e-a, depó du bitute?” yalepó.

28 Ai fo depa, atimané apaae tokó mótu duraalu, “Mepaae so whĩnéta, ya kale węi tópuratere whĩ Jon-pó. Mepaae so whĩné duraalu, yaꝯa Elaijapó, mepaae so whĩné duraalu, yaꝯa, Kótóné ama kóló whĩpó du beteraapó,” yalepó.

29 Ai fo depa Yesuné duraalu, “Diaaꝯ tuéné-a, e depó du bitu de?” depa, Pitané apaae tokó mótu duraalu, “Yaꝯa, so whĩ fea tęteróló kaae tanópóló, Kótóné sóro betero betere whĩ Kerisopó,” yalepó.

30 Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ęta, Kerisopóló, mepaae so whĩpaae momókó bope yaqse,” yalepó.

Yesuné a sukãalopó yale fo

(*Mat 16:21-28, Luk 9:22-27*)

31 Ai fo yóló, Yesuné apaae eraaire ala atimapaee kaae sóro yó mótu duraalu, “Whĩné Naalema kae kae sekęi ala mo saalopó. Mepaae whĩ

disirapenékélé, kale mo so whimó Talepaae momaratere doasi topo whirapenékélé, Moses-né asere fo yó matere whirapenékélé eta Whiné Naalema meipóló, mo ti só deraalopó. Atétepa, mepaae whirapené a mo ti daalotei, be de sore kemetepa, ti a momó kepaayóló betaalo ai ape,” yalepó. ³²Yesu apaae eraaire ala amatei hakearóló depa, Pitané a tu deppaae dapesó fóló, atei fo ekese yóló, foné salepó.

³³Ti fo depatei, Yesu a ama yó matere whirape beterepaae fetée anóló Pita foné sóró duraalu, “Satan-ó, ya yalo sisópaae fae. Naa ai mole tuéta, ti Kótóné yaaire alamó kisipa muni, mo whiné yaaire ala maaté kisipa mutu ai dere ape,” yalepó.

³⁴Atéró, ama yó matere whiraperó ai betó mole so whi featamopaae a beterepaae ape yóló duraalu, “Di a mepaae so whitamó e sya waai kisipa mutupa, ti naao yaaire ala taaróló, sisópaae mulóló, ya sukaaire filipaa ni naaotei beleyóló e sya ape. ³⁵Whi me dené ama betere bete me ala yaşórópóló, amatei wisiyóló kaae tapa, ti atétere whi a ama betere betetamo turó aluyaalo ai ape. Téretei, whi me de yalo ala eróturaalu, i kale fo wisi erótu betere tuamó ama betere bete kemeratepa, ti ai whiné betere bete aluni, mo ti muó tawaalo ai ape. ³⁶Mepaae whi de i haemó muó mole wisi wisi ıla dekéro betapaae du betere tuamó, ama betere bete mo ti alutepa, ti ai wisirapóló kisipa mute? Mo meipó. ³⁷Ama betere bete alutepa, momó saairaalu, noa ılatamo dupu yaaloé? ³⁸Miö i alimó dowi alaró nópu nokole alatamo du betere tuamó me whiné duraalu, ‘Ya a, Yesu tueru, ama ala erótu betere whié?’ yóló wosetepa a witu halemó, ai whiró ama fotamo a tuenipó depa, apaae i fo yaalo ai ape. Kale Whiné Naalema Alimané doasi doi mole de wisinaaleró ama mo kae betere *ensel*-rapetamo wale sukamó folosóro halemó a tuenipó yale whipaae, Whiné Naalemanékélé ai whi a tuenipó yaalo ai ape,” yalepó.

Yesu kae tiki daane wale fo

(Mat 17:1-13, Luk 9:28-36)

9 ¹Téro, Yesuné atimapaae duraalu, “Yalo diapaae mo i dere ape. Di a miö i betó mole so whi mepaae sukuni hale betepatei, Kótóné ama tetéroló betere aomó mole ala mo doasi fotokotamo wapa kelaalopó,” yalepó.

²Atéró apomiró be de kemetepa, Yesuné Pita, Jems, Jon-sépi atima dape sóro doasi sokore hasi fosópaae holalepó. Atéró horóló betere, atimané kele tómóte, Yesuné ama daale tiki taaróló, kae tiki daane walepó. ³Atéturaalu, ama deró betere kutikélé, mo yako kaae de tekée fi deró betepa kelalepó. I haemó betó mole so whiné deró betere kuti de kaae aleraai fokotepakélé, ai kutiné de kaae alée fenénipó. ⁴Téro aimó, atimané keletómó kale Moses-ró Elajjatamokélé mo betere whiné tiki kaae daayóló sókó wóló, Yesutamo fo du betalepó.

⁵Atétere ala kolóló, Pitané Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, da fea etéro betamó beteretei mo wisirapó. Térapa, me ya betóo, me Moses betóo, me Ilaija betóo, yaaire furu be sore dané tēnaalopa, wisire?” yalepó. ⁶Ai fota hāle ini, atima wituraalu, yaaire fo ketetepa, hōko fotei erapó.

⁷Atéro daae molemó, kitikiné atima husuraḷe dorowóló, ai kitiki dolomótei fo fakeyóló duraalu, “Ita, yaḷo mo hosaa mole naalepa, ama dere fo mo wisiyóló wosae,” yalepó.

⁸Ai fo deretamotóro atimané keke yalemó, kale whi tamo daani, Yesu ama wotoró daapa kelalepó.

⁹Atétu beteró, atima ai hasi fosó taaróló durupu bitu, Yesuné atimapaee duraalu, “I yale alarape mepaae so whipaae diāné mió folo hapale momókó yaḷse. Kale Whiné Naalema a dóló mo ti sukunaletei, momó kepaayóló fi tikimó ti yaasepóló, mió hapale bope yaḷse,” yalepó. ¹⁰Ama ai yale fo wosóló, atimané mepaae whipaae ini, atimasisitei kēlaaróló duraalu, “Mo ti doló sukunóló momó kepaayóló betaalopó dere fo-a, noa fo betené yalerópó,” du betalepó.

¹¹Atéro, atimané apaae woseturaalu, “Kale Moses-né asēre fo yó matere whirapené Tale waai teópatei, Elaijapi waalopó du betere-a, noa fo betené du bitute?” yalepó.

¹²Ai fo depa, Yesuné atimapaee tokó mótu duraalu, “Ti mo dapó. Elaijapi wóló, ḡla ḡla fea ama momó donoróló mulaalopó. Téretei, Kótóné fo asēre tuamó i fo erapó. Whiné Naalema, a mo doasi dele su betepa, atimané a faleyóló só deraalopó ere fo-a, metéli yaaireteimó ere? ¹³Téretei, yaḷo diāpaae mo i dere ape. Ilaija aḡa, mo walepó. Tétepa mepaae so whiné kale yóló muló betere fo mo dokonóturaalu, atimané apaae mo eranée yale alarape fea motóroḡti ai erale ape,” yalepó.

Dowi kepe betere naale wisirale fo

(Mat 17:14-21, Luk 9:37-43)

¹⁴Téro Yesu aḡamo fele whirape fesaae walemó, mepaae beteróló fele yó matere whirape mo so whiné bopéróló daae mupa kelalepó. Aita hāle mei, ai whiraperó Moses-né asēre fo yó matere whirapetamo foné u só derótu, i só derótu du betepa, kaae tawóló daae molepó. ¹⁵Atétu beteremó, Yesu sókó wapa kilitu, so whi feané doasi sirayóló, aḡamo hokolaa yóló kḡleó yaairaaalu felepó.

¹⁶Téro, Yesuné ama yó matere whirapepaae woseturaalu, “Noa fo betemó diā fo tokótamo du bitu de?” yalepó.

¹⁷Ai fo du betepa, ai wóló daae mole so whi kuamó betā whiné duraalu, “Yó matere whi-ó, yaḷo naale dowi kepe bituraalu, ama kḡló nomunu fo initeretei naao wisiraasepóló, yaḷpaae dapesó walepó. ¹⁸Ti noatepae, dowi kepené haepaae taae deróló haeratepa, ama sereke hatua

yósóro kólómó dako sókó wua dapó. Téturaalu, ama hó naase, tikikélé fea sosoro falótua depa, naao yó matere wh̄rapepaae h̄konaasepé yalemó, atimané h̄konaaitere sunipó,” yalepó.

¹⁹Ai fo depa Yesuné atimapaae duraalu, “Mió i alimó tué tiki tiréni h̄ko betó mole so wh̄rape-ó, diā tué tiki tirópóló meteró sukamó ɛ diātamo betaalóé? Diaaɔ hapólure kisipa taaróló, wisi kisipa s̄póló ɛ diātamo meteró sukamó betaalóé? Térapa, ai naale ɛpaae dapesó ape,” yalepó.

²⁰Ai fo depa kale naale ɔ beterepaae dapesó walemó, dowi kepené Yesu kilituraalu, téti kale naale mo fotok̄iné tao sóro feseróló haemó haeratepa biliraté feletikimó, kólómó dako sókó walepó.

²¹Atétere ala kolóló, Yesuné kale naalené alimapaae woseturaalu, “Naao naale ai ala du betepa, ba fo meteró kemeyaleé?” depa alimané duraalu, “Mo ketemó kaae sóro deté waletei, miókélé h̄le ai yó tare ape. ²²Yālo naale doló sukunaairaalu, ai dowi kepené sipaaekélé ó w̄paaekélé, tao sóro taae falatua yalepó. Térapa, naao d̄amo k̄leturaalu s̄mó tao senépa ti tao saasepólópó,” yalepó.

²³Ai fo depa, Yesuné ɔpaae duraalu, “Naao ɛpaae s̄mó tao saalóé? dere-a, mepaae wh̄ dené Talepaae tué tiki tiratepa, ti ai wh̄paae fea ala fea Talené ama s̄mó eranérapó,” yalepó.

²⁴Ai fo depa kale naale alimané ama ere ala h̄kearóló duraalu, “Yālo tué tiki tiró betepatei doa meipa, me kwiapaae h̄lekeretei naao ɛ tao saasepé,” yalepó.

²⁵Yesu ɔ ai ala du beterepaae so wh̄ fea sururu yóló wapa kolóló, dowi kepe foné sóro duraalu, “Wh̄iné k̄lóró wos̄litamo kinó betere dowi kepe-ó, yā ai wh̄ tuāmó betereitei, yālo i h̄konatapa, momó kae bit̄i weni, mo ti fae,” yalepó.

²⁶Yesuné ai fo deremó, kale naalené tiki tao sóro feseróló kale dowi kepe keterétamo sókó felepó. Atépa, kale naalené tiki mo suk̄i wh̄ ɔpa, kolóló so wh̄ feané duraalu, “A ɔ mo ti ai suk̄ale ape,” du betalepó. ²⁷Atépa, Yesuné kale naale naasemó tao salemó turukó horóló daane holalepó.

²⁸Atétu beteró, nalo Yesu ɔ be dolopaae doropóló betepa, ama yó matere wh̄rape atimanalemaaté bitu ɔpaae duraalu, “I dowi keperape d̄ané doló h̄konatepa, sókó fenitere-a, noatepa dérópó,” yalepó.

²⁹Ai fo depa, ama atimapaae duraalu, “Moma dere alané bet̄a atei kaae dowi keperape s̄mó h̄konanérapó,” yalepó.

³⁰Téró atima ai be taaróló, Kaleli hae tuāmó t̄yóló felepó. Ti atéró feleteita, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae maaté kale fo wisi yó melaai kisipa mutu, mo so wh̄iné atima betere tiki tué yaqsóro yalepó. ³¹Atima atéró fóló bitu, ama atimapaae duraalu, “H̄le mo wh̄iné kale Wh̄iné Naalema d̄ópóló, wh̄ mené eleké deyaalopó. Atéró, mo ti dóló

sukunaalotei, sore be de kemetepa, ti a momó kepaayóló betaalo ai ape,” du betalepó. ³²Ama atéro yale fo bete atima tuñitepa, noa betené yalerópóló, wosaai yaletei, atima wituraalu, taaralepó.

Doasi topo whi déé? yale fo

(Mat 18:1-5, Luk 9:46-48)

³³Téro, atima Kapeneam bepaae fóló, atima fiyaaire bemó bitu, ama yó matere whirapepaae woseturaalu, “Diã tu tuãmó alale siré wou betale-a, noa fokó deté wou betalé?” yalepó. ³⁴Yesuné ai fo depa tuãmó wou bituraalu, topo whi-a de betere yóló atimasisi alale siré waleteiné haletu, Yesupaae tokó matere fokélini ipó.

³⁵Téro Yesu a bití deyóló ama yó matere 12 whirape a beterepaae ape yóló duraalu, “Whi me detamo topo whi betaai kisipa mutupa, ti belei aoyóló so whi feané kutó diratere whi betae,” yalepó.

³⁶Atéro, ama betã naale belekãamale dape sóró atima tuãmó daalóló, ama apuó taru duraalu, ³⁷“Mepaae whi denétamo yało doimó etei kaae naale mo wisiyóló dape supata, ti etei mo wisiyóló dape sirapó. Atétere whiné emaaté dape sumitei, e doteyale sekékélé dape sirapó,” yalepó.

Dãtamo bõe dinitere whita dãné be whipó

(Luk 9:49-50)

³⁸Téro, Jon-né Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, whi betãné naao doimó dowi kepe hokutu betepa, aãta dãtamo betãmó kotere whi meipóló, dãné seséyalepó,” yalepó.

³⁹Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Atei kaae whiné ama yaaire ala yópóló sesékese. Ti noatepae, mepaae whiné yało doimó mepaae kelemei ala erale kilipaaemo, yało doi doróló faleyaalo meipó. ⁴⁰Mepaae dãtamo bõe dini dere whirapeta, ti dãtamo mole whi ai ape. ⁴¹Yało diãpaae mo i dere ape. Diã Keriso whi bitu, yało ala erótu beteremó, mepaae whiné wei melatempa, atétere whi dupu haşókó feni, mo saalo ai ape,” yalepó.

Me whi dowi ala yópóló dée nalatere ala

(Mat 18:6-9, Luk 17:1-2)

⁴²“Mepaae whi denétamo epaae tué tiki tiró betere doi muni, sókótei sókó dei so whi dowi ala yópóló dée nalatempa, atétere whi mo doasi dowi dupu saalo ai ape. Atei ala dere whi ama depamó mené doasi kane fake dulóló wei kelapaae taae faluşsóró wisi uapó. ⁴³Naao naasenétamo ya dowi ala yópóló dée nalatempa, atétere naase tukóló taae falae. Ya betã naasetamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Naase tamo daayóló beteraletikimó, me naasené naao tiki turó doasi surukókélé feni, hałe dó tare sipaae alisóró faşsóró dapó. ⁴⁴(-) ⁴⁵Naao

hóné ya dowi ala yópóló dée nalatepa, atétere hó tukóló taae falae. Ya betã hótamo bituraalu, mo ti betaaire tikipaae sókó faasepóló dapó. Ti noatepae, ya hó tamo daayóló beteraletikimó, me hóné naao tiki turó si duku beterepaae alísóró faqsóró dapó. ⁴⁶(-) ⁴⁷Naao kelené ya dowi ala yópóló dée nalatepa, ti atétere kele sokóló taae falae. Betã keletamo bituraalu, ya mo ti betaaire tikipaae sókó faasepólópó. Ti noatepae, naao kele tamo wusuró buóló betepa, naao tiki turó hañe dó tare sipaae faqsóró dapó. Ti Kótóné teteróló kaae tare tikimó mole alata, betã keletóró daayóló bituraalu, sene fupa mo wisirapó. ⁴⁸Ti dowi dele su betaaire tikimó kisipa mutu, asẽmó i fo erapó. Aimó betere whĩrapeta, mokené turukóló nokoletai mo kemekélé ini yóo, sikélé surukó feni hañe dótóró tawóo yaalopó. ⁴⁹Na ó hupu mi kelaayaqsóró kó terepetu dere kaae, so whĩ fea tuãmó mole dore alaró wisire alatamo sinétei biliyóló taleyaalo ai ape. ⁵⁰Ti kóta, ɔla feléróló nokole ɔla wisipó. Téretei, kale kóné felé kemetepa, momó kae noayóló felé bulaaloé? Mo meipó. Térapa, ai kó wisinaale diaaɔ hosaa tuãmó mulóló, so whĩtamo hosaa muni deyóló wisi kisipatamo mo dua betó muae,” yalepó.

So ó whĩ tokó fateremó dere fo

(Mat 19:1-12, Luk 16:18)

10 ¹Téró, Yesu ɔ ai be taaróló Judia hae kwia tuãmó kutu beteró Jordan weĩ uté fakerókélé felepó. Aimó sókó felemó, so whĩ mo fea kale duatere kaae touraɔle wóló betó mupa, ama dua dere alatóró yóló yó mótu betalepó.

²Atétu betepa, mepaae Farisi whĩrape wóló, ɔ sũsóró ɔpaae woseturaalu, “Mepaae whĩné ama soma tokó fatepa fo mulepé meié?” yalepó.

³Ai fo depa ama atimapaee tokó mótu duraalu, “Diaaɔ dosaɔyóló tué yópóló, Moses-né diappaee noa ala yae yóló, asẽre?” yalepó.

⁴Ti fo depa atimané ɔpaae tokó mótu duraalu, “Mepaae whĩné so tokó falaai depa, ti soné asẽ sóró fópóló melae yóló Moses-né asẽrapó,” yalepó.

⁵Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Ti aita, diaaɔ hosaa ɔruraalu dowaae fu betepa, Moses-né ai fo aseɔyóló muló beterapó. ⁶Téretei mo take kaarale alimó,

‘Kótóné whĩró sotamo alipakalepó.’

⁷Atéyale betené whĩné ama hamaró alimatamo taaróló, sotamo dokóló atimaamo mo betã tikitóró daayaalopó.’

⁸Atéreteiné atimaamo tamo mei, mo betã tikitóróti ai daale ape. ⁹Kótóné atimaamo atéró betã tiki daaróló beteró betereiteimó, mo so whĩné tekeróló whĩ kae beteróo, so kae beteróo, yaqsóró yae,” yalepó.

¹⁰Ai fo yóló Yesu ɔ ama yó matere whĩrape atima fea bemó betó mulu, Yesupaae woseturaalu, “Naao ti yale fo ɔkélé kisipa yaai dapa, bete mo

ti haḱearóló yae,” yalepó. ¹¹ Ai fo depa ama atimapaee duraalu, “Whi me dené ama topo so tokḱ daalóló so me dokotepa, ai whiné Kótóné fo tukóló topo sotamo betere ala mo ti doratapó. ¹² Atétere kaae sonékélé, oma whi tokḱ daalóló, whi metamo dokotepa, atétere soné Kótóné fotei tukóló, ama omatamo betere ala mo ti doratapó,” yalepó.

Naale senaale Yesupaae dapesó wale fo

(*Mat 19:13-15, Luk 18:15-17*)

¹³ Téró etéyalepó. So whiné kale keteirape Yesuné wolaa yópóló, a beterepaae dapesó wua yalepó. Atétepa, ama yó matere whiḱrapené kale so whi foné sóró sesétu betalepó. ¹⁴ Yesuné atétere ala kolóló, ama yó matere whiḱrapetamo fopaae buóló duraalu, “Ai naale senaale e beterepaae wópólópa sesékese. Ti noatepae, atei naale senaale kaae betere so whiḱta, ti Kótóné tḱteróló betere aḱmó sókó fóló beterapó. ¹⁵⁻¹⁶ So whi i naale senaale kaae aḱyóló bitinitepa, ti Kótóné tḱteróló betere aḱmó sókó fenénipó,” yalepó. Ai fo yóló, Yesuné kale naale senaale dokḱ apuósu yóló, naase mulóló atima wisiraterere fo dua yalepó.

Doasi néli teó whiḱpaae yale fo

(*Mat 19:16-30, Luk 18:18-30*)

¹⁷ Téró etéyalepó. Yesu a ama kisipa mole tikipaae faai fu betalemó, whi betḱ sururu yóló wóló, Yesu daalemó bukutiri teḱró bitu, aḱpaae duraalu, “Yó matere whi wisi-ó, e mo ti betó tawaairaalu, noa alakó yaaloé?” yóló wosalepó.

¹⁸ Ti fo depa, ama kale whiḱpaae duraalu, “Naa eḱpaae noatepa whi wisi-ó fo du de? Whi betḱkókéle wisi whi bitini, Kótó a betḱ mo wisirapó. ¹⁹ Ti Kótóné yae yóló muló betere alarape i ape.

“Whi daḱse, so nópu naḱse, ḱlémi naḱse, kapala fo yóló me whi só deraḱse, me whi dilikóló ḱla ḱla ḱlémi saḱse.

Naa hae aya wisi doi mulópóló, atimaamo aḱmó bitu, wisi ala betḱ erótu betae yóló, ere fo fea ti naao ai tuḱre ape,” yalepó.

²⁰ Ai fo depa kale whiné aḱpaae duraalu, “Yó matere whi-ó, ai alarape feata, e mo naale beleḱamalemó bitutei deté wóló, miókélé haḱe yó tarapó,” yalepó.

²¹ Ai fo depa Yesuné kale whi yaala sókó fóló kelené a kaae taru duraalu, “Mo betḱ ala betḱ ya mei ai ere ape. Térapa ya fóló, naao mole ḱla ḱla fea dotonóló *moni* sae. Atéró sere *moni* ti ḱla ḱla meiyóló yolealere so whimó ḱliróló melae. Atéró melóló yaḱta, ti ó hepen bemó taleróló muló betere wisi wisi ḱla saasepóló daḱmo faalopa e sya ape,” yalepó.

²² Ai fo depa, kale seké a fea ḱla ḱla mole néli whi ereteiné, ama keleppaa humula yóló fomoné sukuté felepó.

²³Téró Yesuné ama yó matere wh̄rape kaae taru duraalu, “Doasi néli wh̄rape Kótóné t̄teróló betere aḡmó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

²⁴Ama yó matere wh̄rapené ai dere fo woseturaalu, atima siratu betalepó. Tétepa, ama atimapaee momó duraalu, “Ti naalarape-ó, Kótóné t̄teróló betere tikimó sókó faairetei, béni mo doasi hapólurapó. ²⁵Doasi *kamel* hupu kuti nomotere ket̄li dolomó sókó fenénipó. Atére kaae, fea ɔla ɔla tare néli wh̄ Kótóné t̄teróló betere aḡmó sókó faairetei mo doasi hapólurapó,” yalepó.

²⁶Yesuné ai fo deremó, ama yó matere wh̄rape atimasisitei doasi sirayóló duraalu, “Atéró hapólupa, ti noa kaae so wh̄mo mo ti aluyaḡsóró tao saaloé?” yalepó.

²⁷Ti fo depa, Yesuné atima kaae taru duraalu, “Mo wh̄iné atei kaae ala fea s̄mó enénipó. Mo wh̄ ere kaae Kótó ɔ aténi, fea ala fea ama mo s̄mó eranérapó,” yalepó.

²⁸Ai fo depa, Pitané ɔpaee duraalu, “Da ȳtamo kw̄yaairaaalu, daḡné ɔla ɔla fea mo ti taaróló i wale ape,” yalepó.

²⁹Ai fo depa, Yesuné atimapaee duraalu, “Yaḡo diɔpaee mo i dere ape. Wh̄ me detamo yaḡo ala eróturaalu, kale fo wisi yó maté kw̄yaai, ama be ó no nemarape ó hama alima ó naalemarape ó hae tiki fea taaróló wapa, ti atétere wh̄mó i ala eraalo ai ape. ³⁰Ama bet̄ ɔla taaróló walemótei, nomarapekélé kutórape, nemarapekélé, hamarapekélé, alimarapekélé, naalemarapekélé, berapekélé 100 tómó beleróló saalo ai ape. Téturaalu, dowi susupui alakélé saalotei, nalo waaire alimó mo ti betó tawaaire bete saalopó. ³¹Téyaalotei, mió i alimó mepaae doasi doi mole wh̄rape take nalo doi munire wh̄ kaae betaalopó. Mió mepaae doasi doi muni, sókó deyóló betere so wh̄ta, take nalo mo doasi doi mole topo wh̄ kaae betaalo ai ape,” yalepó.

Yesu ɔ suk̄airemó yale fo
(*Mat 20:17-19, Luk 18:31-34*)

³²Atéró, atima Jerusalem bepaee furaalu, Yesu ɔpi fi tikimó, ama yó matere wh̄rape nalo haió! yóló sira deté fu betalepó. Tétepa, mepaae atima sya wou betere so wh̄kélé wiyalepó. Atéró, Yesuné ama yó matere 12 wh̄rape t̄ deḡpaae dapesó fóló daae mulu, ɔpaee eraaire ala fea atimapaee momó yó melalepó. ³³Atéró, atimapaee duraalu, “Mió da Jerusalem bepaee i fole ape. Téteretei, kale Wh̄iné Naalema me wh̄iné eleké deyóló mo so wh̄mó Talepaee momaraterere wh̄raperó Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄rapetamoné naase tuḡmó mulaalopó. Téro fo tokóló só deróló, Juda mei kae fakené ɔ d̄póló, melaalo ai ape. ³⁴Atéró, atimané ɔ faletere alakélé, fes̄a apuraterere alakélé, halika tikiné fokosó sere alakélé, faleylóló haleraterere alakélé erótu betéro, nalo atimané ɔ mo

ti sukópóló daalopó. Téyaalotei, be de soremó dou dolomó muóló a momó kepaayóló betaalopó,” yalepó.

Jems-ró Jon-tamoné Yesupaae wosale fo
(*Mat 20:20-28*)

³⁵Téró, kale Sebedi naalema tamo Jems-ró Jon-tamo Yesu beterepaae wóló duraalu, “Yó matere whi-ó, dāmoné yāpaae wosetere ala naao eraalóé?” yalepó.

³⁶Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yālo diaamomó noa alakó eraró de?” yalepó.

³⁷Tétepa, atimaamoné āpaae duraalu, “Take naao mo kae ere de wisinaale hākearaterere sukamó dāmo me whikó naao turu naase dēmó beteróo, me whi fē naase dēmó beteróo, yaasepóló dapó,” yalepó.

³⁸Ti fo depa, Yesuné kale whi tamopaae duraalu, “Diaamoné ēpaae ai wosale fota, Talené tēteróló kaae tare tikimó ere ala diaamo tuēni keteruraalu dapó. Dowi ala kwia tokóló aluraai susupu sóró sinaaitere ala, diaamonékélé sūmó senére? Ó ē wēi tōpuraterere kaae, diaamokélé tōpurópóló kisipa mute?” yalepó.

³⁹⁻⁴⁰Ai fo depa, atimaamoné duraalu, “Dāmokélé ai ala sūmó enérápó,” yalepó. Ai fo depa, Yesuné atimaamopaae duraalu, “Yālo tikimó doasi susupu sóró sinaaire alaró ē wēi tōpuraaitere alatamo diaamopaaekélé sūmó eraalotei, turu naase ó fē naase dēmó beteraaire alata, ti yālo tēteróló kaae tanipó. Ai alata, yālo Ayané ama tēteróló kaae taru, aimó betaaire whi tamokélé, ama mo taketitei tukóló beteró beterápó,” yalepó.

⁴¹Tétepa, mepaae ama yó matere naase tamo whiṛapené ai fo woseturaalu, Jon-ró noma Jems-tamopaae doakale fopaae bualepó.

⁴²Atétepa, Yesuné atimapaee tourāle ape yóló duraalu, “Juda mei kaae fake tēteróló kaae tare topo whiṛapené mo so whi tēteróló kaae tawóo, atimané sóró beteró betere whiṛapénékélé mo so whi tēteróló kaae taru, i ala erae du betereitei diaaḡ ai kisipare ape. ⁴³Atétere kaae, diā tuāmókélé ai ala momókó yaḡse. Diā tuāmótamo betā whikó doasi topo whi betaai kisipa mutepa, ti so whi feané kutó diraterere whi betenérápó. ⁴⁴Whi me de doasi doi mole topo whi betaai depa, ti diāné wae sóró kutó diraterere whi kaae betae. ⁴⁵Ti noatepae, kale Whiné Naalema waleteita, a topo whi bitu mepaae whiṛapepaae ama kutó dirae yaairaalu wéni, a mo so whiné kutó diraterere whi bitu, atima aluyaḡsóró ama betere bete hāle melóló, dupuraai walepó,” yalepó.

Kele dilikire whi Batimeus wisirale fo
(*Mat 20:29-34, Luk 18:35-43*)

⁴⁶Atéró atima Jeriko bepaae walepó. Atéró, nalo ama yó matere whiṛaperó mo so whi featamo ai doasi be taaróló fu betaalemó, betā kele

dilikere whi Timeus naalema Batimeus tu demó bituraalu, *monikó* alae yóló kematu du beterepó. ⁴⁷Atétua dere whi a tu demó beterepó, kale Nasaret whikó Yesu walapó dere fo wosóló, fo fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, e kolené sukuturaalu, tao sae,” du betalepó.

⁴⁸Ai fo du betepa, mepaae so whiné taalae yóló, foné salepó. Tétepatei, kale whiné woseni nisiyóló, fo mo ti fakeyóló duraalu, “Depit-né deté fele whiné Naalema Yesu-ó, naao e kolené sukuturaalu, tao sumié?” yalepó.

⁴⁹Ai fo deremó, Yesu a keiyóló daalu, “Apaee ape yae,” yalepó. Tétepa, kale whirapené kale keke dilikire whipaae duraalu, “Mió yapaae ape dapa, whaaliani, hahtamo turukó horóló fae,” yalepó. ⁵⁰Tétepa, kale whiné ama bukóló betere kuti daae faróló, a Yesu beterepaae hapale tuwó felepó.

⁵¹Atéro daapa, Yesuné apaae duraalu, “Yalo yamó noa alakó eraró de?” yalepó. Ai fo depa, kale keke dilikire whiné duraalu, “Yó matere whi-ó, yalo kelené ala ala kelené du beterepa, naao wisiraasepé,” yalepó.

⁵²Ti fo depa, Yesuné apaae duraalu, “Naao tué tiki tiratere alané ya wisiralepa dua fae,” yalepó. Ai fo deretamotóro kale whiné ama keke wisitepa, Yesu sya felepó.

Yesu doasi topo whi aqyóló fele fo

(*Mat 21:1-11, Luk 19:28-40, Jon 12:12-19*)

11 ¹Atéro atima Jerusalem be huluapaae felekemó sókó faairaaalu, Olip du sorokó mole aqmó tene Betpas beró Betani betamomó sókó felepó. Aimó Yesuné ama yó matere whirapekó tamo whi dotonaai duraalu, ²“Diaamo fole be huluamó sókó fenalemó, whi betóló konire utu *donki* hupu duló betepa kelaalo ai ape. Térapa, ai hupu taayóló ipaae dapesó ape. ³Atéro taanalemó me whiné duraalu, ‘Ai hupu neaai só fute?’ depa, apaae i fo yae. ‘Momó hapale sóró waaitei, Talené ama me kutó diyaai, kapala asiri sene fae yale tikimó sóró fulapó,’ yae,” yóló dotonalepó.

⁴⁻⁵Atétepa atimaamo fóló kelalemó, be bela tu demó tene be tu sókó walemó, kale bopeyale hupu duló beterepó. Atépa, kale hupu taatu betalemó mepaae aimó daae mole so whiné atimaamopaae duraalu, “Diaamoné ai hupu neyaai taatu de?” yalepó. ⁶Ai fo depa Yesuné atimaamopaae yae yale fotóro yalemó, atimané “Wisirapa sóró fae,” yalepó. ⁷Atéro, kale hupu dape sóró Yesu beterepó sókó felemó, ama yó matere whirapené deró betere kuti sókósu yóló, ai kale *donki* hupuné sisó tómó whamenatepa Yesu a bitu holalepó. ⁸Atéro betóló fupa, mo turó so whiné atima kuti sorokóló tumó whamenaté fóo, mepaae so whiné sapo daa ó wolou daarape turukóló whamenaté fóo, deté fu betalepó. ⁹Yesu a tuamó fupa, mepaae so whi folosóro fóo, mepaae so whi nalo wóo du bitu fo fakeyóló duraalu,

“Hosana! Talené doimó wale wh̄j wisinaale-ó! Talené ya mo wisiró beterapó.

¹⁰ Mo take d̄ané ayarape deté wale wh̄j Depit-né t̄eteróló kaae tawale ala mió d̄a tuamókélé sókó walapó.

Térapa, Talené ya wisirópóló yae!

Hosana, ama doi doasi ó sikipaae sóró horópóló, yae!” deté fu betalepó.

¹¹ Téró Yesu a Jerusalem bepaee sókó fóló, momatere be dolopaae felepó. Atéro, ai be dolomó muó mole ɔla ɔla fea kelené dokɔ du betalepó. Atétu betalemó, be dikitepa ama yó matere ¹² wh̄jrape atima fea Betani bepaee felepó.

Yesuné momatere bemó hok̄ale fo
(*Mat 21:12-17, Luk 19:45-48, Jon 2:13-22*)

¹² Atéro fiyóló be d̄etepa, h̄jka ai Betani be taaróló fu betalemó, t̄u tuamó Yesu a wote yalepó. ¹³ Atétepa, a t̄umó fu bitu kese falalemó bet̄a nose mo umó daapa kelalepó. Atépa betepaae fóló, dukó olerémóló kelalemó, oleni h̄ale sókumaaté erepó. ¹⁴ Atépa kale nipaae duraalu, “Me sukamó wouraalu wh̄j bet̄anékélé naao du momó kae tokóló naalomeipó,” depa ama yó matere wh̄jrapené wosalepó.

¹⁵ Atéro, atima momó Jerusalem bepaee sókó wóló bituraalu, kale momatere be dolopaae fóló kelalemó, wh̄jrape ai be dolomó ɔla ɔla dotonóló dupu du betepa h̄okó faralepó. Atéro, be kaepaae wale wh̄jrape atimané *moni* ai be talené *monitamo* duputamo du betere ni fakeraperó ba h̄okósere beleróló dotonótu betere f̄loi ni fakerapetamo fesekeyóló taae faralepó. ¹⁶ Téró, mepaae wh̄jné momatere be tūa dolomótei dotonaaire ɔla ɔla beleyóló sóró fua wua du betepa, Yesuné ama seséyóló kaae sóró h̄okonalepó. ¹⁷ Atéro ama atimapaae yó mótu duraalu, “I as̄yóló muló betere fo diaaɔ dos̄ayóló tūɛ munié?

‘Yaɔ beta, i hae kwia feamó betó mole kae kae tiki daae mole so wh̄jné Talepaae bet̄a moma yópóló t̄enó betere bepó, erapó.’ Ai fo epatei, diaaɔ du betere alané ɔlémi nokole wh̄jrape touróló betere be aɔrótu beterapó,” yalepó.

¹⁸ Yesuné atéro yó mótu betere fo mo so wh̄jné wosóló siratu betere ala, mo so wh̄jmó Talepaae momaratere topo wh̄jraperó Moses-né as̄ere fo yó matere wh̄jrapetamoné wosóló atima dei kisipa muturaalu, Yesu daaire t̄u kikitu betalepó.

¹⁹ Atétu beteró be dikitepa, atima ai doasi be hulua taaróló felepó.

Yesuné nose sélirale fo
(*Mat 21:20-22*)

²⁰ Atéro, atima mo h̄ikati t̄umó fu bituraalu kelalemó, kale ni nose betekélé mo turó sélipa kelalepó. ²¹ Atépa, Yesuné take kale yale fo

Pitané tué muni wapa aḗpaae duraalu, “Yó matere whi-ó, naao foné dorale ni nose ai sélirapa kelere!” yalepó. ²²Ti fo depa Yesuné aḗpaae duraalu, “Kótópaae tué tiki tiróló betae. ²³Yálo diḗpaae mo i dere ape. Mepaae whi de kisipa tamo muni, Talepaae tué tiki tiróló i ulupaae ya ai daale tiki taaróló wēi kēla tómó daane derepae depa, mo téyaalo ai ape. ²⁴Térapa, yálo diḗpaae i dere fo wosae. Diḗné moma duraalu me noa ḡlakó wosetepa, ti ai wosetere ḡla naao mo serapóló tué tiki tiratēpa, ti diaaḡ mo saalo ai ape. ²⁵Diḗné moma duraalu, hepen bemó betere Aya Kótóné diaaḡ yale dowi ala kwia ḡḗle kemerḡpóló, mené diḗpaae me dowi ala erélipa, ti aḗpaaemo kwia tokḡ melaai dapóló tao tani, me ḡla meipóló kisipa keterae,” yalepó. ²⁶(-)

Yesupaae ya né sóró beterale éyale fo

(*Mat 21:23-27, Luk 20:1-8*)

²⁷Téró atima momó Jerusalem bepaae wóló bituraalu, ḡ momatere be tipiné bopéro daaló betere tuḡmó kutu betalemó, mo so whimó Talepaae momaratere topo whiḗrapekélé, Moses-né asēre fo yó matere whiḗrapekélé, mepaae whi disirapekélé, fea ḡ beterepaae walepó. ²⁸Atéro wóló aḗpaae woseturaalu, “Ai alarape du beterḡpóló ya né sóró beteraleé?” yalepó.

²⁹Ai fo depa Yesuné atimapaee tokḡ mótu duraalu, “Yḗlokélé diḗpaae betḡ wosetere fo yaalopó. Yálo wosetere fotamo diaaḡ ḗpaae tokḡ matepa, ti diaaḡ wosetere fokélé yálo tokḡ melaalopó. ³⁰Ti take Jon-né so whi wēi tópurale ala, momó kaayóló waleé? Ó hepen bemó betere Talené yae depa yalepé, mo whiné yae depa yaleé?” yalepó.

³¹Ai fo depa, kale whiḗrape atimasisitei fo kēlaaróló duraalu, “Dḗné hepen bemó Talené yae depa yalepó enalemó, ti dḗpaae ama dere fo wosóló aḗpaae tué tiki tirénitere noatepae? yaalopó. ³²Atéyaḡsóró, mo whiné yae depa yalepó fo uḗtei, Jon ḡ Kótóné fo eratere kḡló whipóló so whi feané kisipareteiné atima kapo duné dḗ siróló daḡsóró ai fo yaalo meipó,” yalepó.

³³Atétepa atimané Yesupaae duraalu, “Dḗ tuénipó,” yalepó. Ti fo depa ama atimapaee duraalu, “Mené ḗpaae i alarape yae depa dapóló, yḗlokélé diḗpaae yó melaalomeipó,” yalepó.

Kutó tale faai yale fo sale

(*Mat 21:33-46, Luk 20:9-19*)

12 ¹Téró, Yesuné ama kale fo sale forape momó kaae sóró yó melótu duraalu, “Whi betḗné *wain* képi wae biliyaa i kutó diyóló tipi bopé yalepó. Atéro, kale képi du ḡlumétepa tokóló fē dowḗaire tiki kaponétei aleyóló mulalepó. Atéro kemetēpa, kutó kaae tawóló betaaire be mo sikimó deróló tēalepó. Téró ai kutó tale ḡ me bepaae faai kutó kaae tawḡpóló, mepaae whiḗrape sóró beteróló duraalu, ḡla ḡlumétepa sere

sukamó dā bukaalopa, kutó wisiyóló kaae tawae yóló ą felepó. ²Atéró fóló bitu, ama biliale képi du ۆlumétepa sere alimó bukóló, ama saaire su ti ama kutó diratere whi betané sene fópóló, kale kutó kaae tare whirape beterepaae dotonalepó. ³Atéró dotonalemó, atimané ą tawóló fokosoi ala du betero me ۆlakélé menéni, haęle fópóló dotonalepó. ⁴Tétepa, kale whiné ama me kutó diratere whimo dotonalemó, ai whikélé kale dere kaae topomó kapóro dóló haleróló faralepó. ⁵Atétepa kale dere kaae, me whimo dotonalemó ai whikélé mo ti dalepó. Tétepa, mepaae whirape mo dekeró dotonótua yalepó. Téyalemó, mepaae whirape dóló haęle susupuróo, mepaae whirape mo ti dóló sukunóo dua yalepó.

⁶Whirape fea atétu betero kemeróturaalu, ama hosaa mole naale betā bitī felepó. Ai naale dotonaa duraalu, mió atima yało i naale aqmó bituraalu, ąpaae mo wisi ala betā eraalopóló kisipa mutu dotęyalepó.

⁷Téyaletei, kale naale wale kilitu, kale kutó kaae tare whirape atimasisi duraalu, ‘I kutó tale sukutepa ą betale sirimó betaaire whi ai wale ape. Tétu ai kutó ama saşóro dā saairaalu, ą daalopa siępe,’ yalepó. ⁸Atéró, atimané kale sekękélé mo ti dóló sukunóló, ai kutó tipi ąpaae taae deralepó.

⁹Atétepa, ai kutó talené ama noa ala yaaloé? Kale kutó tale ą wouraalu ai kutó kaae tare whirape fea mo ti dóló aluraalopó. Atéró ai kutó kaae tawópóló, mepaae whirape sóro beteraalopó. ¹⁰Ti i aseýóló muló betere fo diaaę dosąayóló tuę munié?

‘Kale be teętere whirapené dopa taae farale kapo faketei, doasi be hulua deyaaire eleké wisinaale alée felepó.

¹¹Ai ere ala wisinaale dānę kilituraalu, Talené eró beterapóló dukiróló siratu beterapó,’ yalepó.

¹²Yesuné ai yale fo sale beteta, Juda topo whirape atima só deratapóló kisipa mutu, ą daaire tu kikitu betalepó. Aimó ą tawaai yalemó, ai touró betere so whiné atimapaee me ala eraşóro witepa taaróló felepó.

Sisapaae takis moni matere fo (Mat 22:15-22, Luk 20:20-26)

¹³Atéró, nalo mepaae Farisi whirapperó Herot-né ama kisipa mole ala erótu betere whirapetamo Yesuné dere fo bete wosóló ą só deraairaalu, kaae tawóló betero póló dotonale whirape walepó. ¹⁴Atima wóló Yesupaae duraalu, “Yó matere whi-ó, yaęta mo fomaaté dere whi betereitei dānę tuęrapó. Téruraalu, doasi doi mole so whiro wisi so whitamo maaté tao sóro wisi ala eróturaalu, mepaae belei sókó deyóló betó mole so whi taalatimpó. Tēni, kale mo fo bete sya furaalu, Kótóné ama ere ala i ape yóló yó mótu betereitei dānę kisiparapó. Térapa, dānę topo whi Sisapaae *takis moni* matere ala wisirépé dore? ¹⁵Naa kisipané melarópe melaşseróe?” yalepó.

Ti fo depa, Yesuné tiki tuapaae dorutei tó tikiné wisire nisi du betere wh̄irapené kapala dilikitu betere ala bete ama tuępatei duraalu, “Diąné ę d̄ópóló só deraai noatepa dilikitu bitu de? Ti ai *denarias moni* ęla kelaalopa ipaae sóró ape,” yalepó. ¹⁶Tétepa, atimané kale *denarias moni* kolǫpóló sóró wóló matepa, atimapaee woseturaalu, “I ere asęró mole asotamo-a, né?” yóló wosetepa, atimané ępaae duraalu, “Aita Sisané asęró asotamopó,” yalepó.

¹⁷Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Sisané ęlata, ti Sisapaae melae. Kótóné ęla ęla ti Kótópaae melae,” yalepó. Ama ai dere fo woseturaalu, atimané haió! yóló siratu betalepó.

Kepaayóló bitu so ó wh̄i dokaalomeipóló dere fo
(*Mat 22:23-33, Luk 20:27-40*)

¹⁸Atéyale k̄lipaae etéyalepó. Sukutere so wh̄i momó kae kepaayaalomei, mo ti alutapó du betere Sadyusi wh̄irape Yesu beterepaae wóló i fo wosalepó. ¹⁹“Yó matere wh̄i-ó, Moses-né i fo aseýóló muló beterapó. ‘Mepaae wh̄iné so dokaletei naale dini haęle beteró sukutepa, ti nomanémo ai so wulia dokóló naale detepa, ti sukale wh̄i sirimó bituraalu, ama ęla ęla tęteróló kaae tanǫpóló yae,’ fo erapó. ²⁰Take węikeró nomarape beterepó. Atéró kale topo wh̄i so dokaletei, naale senaalekélé dini haęle sukalepó. ²¹Atéró sukutepa, ai so wulia noma me wh̄inémo dokalepó. Téyalemó, ai wh̄ikélé naale dini haęle sukalepó. Atétepa, noma me wh̄inémo dokalepó. Téyalemó, ai wh̄i ękélé haęle sukalepó. ²²Atétepa, kale so wulia węikeró nomarapené dokoté waletei, kale węikeró wh̄irape fea naale betakélé dinipó. Téró nalo kemeróturaalu, kale sokélé sukalepó. ²³Atéyale so take kepaayóló wale sukamó, mé wh̄iné ę dokaaloé? Ti noatepae, betę sotei take nomarape feané dokoté waleteinépó,” yalepó. ²⁴Ai fo depa Yesuné atimapaee duraalu, “Kótóné aseýóló muló betere foró ama fotokǫtamo wisiyóló tuę munireteiné dię fea kǫpaae falapó. ²⁵Ti sukale so wh̄i momó kepaayóló betere sukamó, so dokotere ala yaalomeipó. Sokélé, wh̄itamó dokotere ala mo yaalo meipó. Hepen bemó betere *ensel*-rape ere kaae, haęletóró betó tawaalo ai ape. ²⁶Sukale wh̄i momó kepaayóló betaalopóló, Moses-né aseýóló muló betereitei, diaaę dosęayóló tuę muni airapó. Hasi fosómó ni sesaae dolomó Kótóné Moses-paae duraalu, ‘Ęta Abraham, Aisak, Jekop-sépi, tęteróló kaae tare Kótó i betere ape,’ erapó. ²⁷Ti ęta, mo take sukóló aluyale so wh̄i tęteróló kaae tare Kótó mei, mió i alimó betó mole so wh̄ikélé tęteróló kaae tare Kótópó, erapó. Atépatei dię tuęniru, hǫko fo du beterapó,” yalepó.

Kótóné yóló muló betere doasi topo fo
(*Mat 22:34-40, Luk 10:25-28*)

²⁸Atéró, Sadyusi wh̄irapené Yesupaae wosetere fo fea ama wisiyóló tokǫ mótu betepa, Moses-né asęre fo yó matere wh̄irapekó betané

Yesupaae woseturaalu, “Kótóné yae yóló muló betere forape tuámó mo doasi bete mole fo-a, méé?” yalepó.

²⁹Ti fo depa Yesuné duraalu, “Mo doasi bete mole topo fo i ape.

‘Israel fake so whi-ó, wosae! Dá t̄eteróló kaae tare Tale Kótóta me kae bitini, mo bet̄at̄oró beterapó.

³⁰Térapa, Tale Kótópaae yaala sókó fole alata, tué tiki turónékélé, naao hosaa turónékélé, naao kepe bete turónékélé, naao fotok̄o turónékélé yaala sókó fu betae.’

³¹Tamo dakoróló dere fo me i ape.

‘Naaotei ya yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whīpaaekélé atéró yaala sókó fu betae.’

I fo tamoné mepaae yae yóló muló betere forape fea t̄eteró beterapó,” yalepó.

³²Ai fo depa kale whiné tok̄o mótu duraalu, “Yó matere whi-ó, Kótó tekeyóló tamo bitini, mo bet̄at̄oró beterapó dere fota, naao mo dono ai dere ape. ³³Ti naao hosaa turónékélé, naao tué tiki turónékélé, naao fotok̄o turónékélé, Talepaae yaala sókó fu betae. Téturaalu, naaotei ya yaala sókó fu dere kaae, naao be whi so whīpaaekélé atéró yaala sókó fu betae. Ai doasi bete mole fo tamota hupu dóló Talepaae simó suk̄ula dalatere alaró mepaae ɔla ɔla haɔe matere alatamo mo t̄eró beterapó,” yalepó.

³⁴Téró, Yesuné ama ai yale fo bete kale whiné mo wisiyóló tok̄o matepa ɔpaae duraalu, “Yāta, Kótóné t̄eteróló kaae tare tikipaae mo felekemó sókó faai dapó,” yalepó. Ai fo deremó, me whinéékélé ɔpaae wosetere fo kae ini, atima witepa taaralepó.

Keriso né naaleé yale fo
(*Mat 22:41-46, Luk 20:41-44*)

³⁵Atéró, Yesu ɔ momatere be bolaare tuámó daalu so whīpaae fo yó móturaalu, i fo wosalepó. “Kale Moses-né as̄ere fo yó matere whīrapené duraalu, Kótóné sóró beteró betere whī Kerisota Depit-né naalemapó du betere fo-a, noa betené du bitute? ³⁶Mo take D̄ei Kepe Wisiné Depit ɔ fotok̄oratepa, ama hākearóló i fo ipakalepó.

‘Talené ɛ t̄eteróló kaae tare Talepaae duraalu,

‘Naao bóe whīrape ya ɔomó beterópóló, yaɔo dóló t̄eteraalopa, ya yaɔo turu naase d̄emótóró betó tawae,’ ’ erapó.

³⁷Depit-né ama deyale naalené deyaaire naalepaaetei, ɔ t̄eteróló kaae tare Tale-ó du betale-a, neyóló yaleé?” yalepó. Ama atéró dere fo aimó touró betere mo so whiné h̄ekesetamo wosetu betalepó.

³⁸Téró, Yesuné so whīpaae fo yó mótu duraalu, “Moses-né as̄ere fo yó matere whīrapené dere alané dī dorāsóró, mo hotowa yóló kaae tawae. Ti atimata, so whī feané whī wisipó yóló dukiratere kok̄omó, so

whi touraleta dere tikipaae faairaalu, foloji kuti wisinaale maaté deróló fua dapó. ³⁹Téró, Kótóné fo wosetere berapepaae furaalukélé, mo doasi topo whirape bituatere tikimótóro betaai ekéle yóo, kale ɔla detere sukamókélé, doasi doi mole topo whirape bituatere tikimótóro ekéle yóló betóo, dua dapó. ⁴⁰Atéturaalu, kale wulia sorapekélé dilikóló atimané muó mole ɔla ɔlakélé ɔlémi sóo, atima dukirópóló momatere alakélé mo fɔlo sɔyóló yóo, dua dapó. Atétere whirapeta take taletere sukamó, mo doakale dowi kwia saalo ai ape,” yalepó.

Wulia soné Talepaae male moni ke

(Luk 21:1-4)

⁴¹Atéró, me etéyalepó. Momatere bemó so whi atimané tare *moni* sɔtóró Talepaae haɔle deraleta duraalu mepaae néli so whiné ti doasi *moni* derótua yalepó. Atétu betepa, Yesu ɔ kaae tawóló daalepó. ⁴²Téyaletei, betɔ yolealere wulia soné ama sonaai *moni* ke tamo sóró wóló deralepó. Ai *moni* keta, kale sonaai *moni* ketamo sɔnipó.

⁴³Yesuné ai kale wulia soné derale wale *moni* ke kolóló, ama yó matere whirapepaae ape yóló duraalu, “Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. I yolealere wulia soné derale wale *moni* kené so whi feané deraleta yale *moni* fea teraae falapó. ⁴⁴Ti noatepae, mepaae so whinéta doasi *moni* mupatei, tómó moletei maaté sóró wóló deraleta yalepó. Téyaletei, i wulia sonéta ama depe dolo sesé taretei mo ti kemeróló derale walepó,” yalepó.

Mió betere ali kemeteremó yaaire ala

(Mat 24:1-35, Luk 21:5-33)

13 ¹Téró, atima ai momatere be taaróló fu bitu, ama yó matere whirapekó betané ɔpaae duraalu, “Yó matere whi-ó, doakale kapo fakené be wisinaale ai tɛnapa kelere?” yalepó.

²Ai fo depa Yesuné duraalu, “Ai tɛ mole doasi be wisinaalerape take fisikó furaalu, mió i ere kaae betɔ kane fakekélé metamo olekapa kelaalomeipó. Mo featóro kolokó fóló muaalo ai ape,” yalepó.

³⁻⁴Atéró, Yesu ai momatere be ópaae tɛne fapa, *Olip* du sokoremó Pita, Jems, Jon, Andru atimasisi bitu ɔpaae woseturaalu, “Naa mió ti bope yale alarape-a metéli yaaloé? Ai yale fo mo dokonaairaalu noa alapi depa, kolóló dané kiswa yaaloé?” yalepó.

⁵Ai fo depa Yesuné duraalu, “Mepaae whiné kapala fo yóló diɔ dilikaosóro, mo wisiyóló kaae tawae. ⁶Mepaae dilikitere whirape wóló, yɔlo doi yóló duraalu, ‘Èta diané wópóló kaae tare whi Keriso i ape,’ yóló, so whi fea kópaae fópóló dilikaalo ai ape. ⁷Bóe mo du betepa kolóló dere foró, me bemó bóe du beterapóló deté kotere fotamo wosóló, diri furu furu duraalu wiyaose. Ti ai alarapeta, mo yaalotei kemeyaaire be de sókó waai teórapó. ⁸Me hae kwiamó betere whiró me hae kwiamó

betere wh̄itamo b́oe daalo ai ape. Me hae kwia t̄eteróló kaae tare topo wh̄iraperó me hae kwia t̄eteróló kaae tare topo wh̄irapetamo b́oe daalopó. Kae kae hae kwiapaae doakale baotere alaró, ɔ́la sóku alutere alitamo waalo ai ape. Ai alarapeta, sorapené naale saai sisó kaae sóró nukutere kaae dapó. Ai alarape yóló kemetepa, nalo mo doasi sek̄ei ala waalopó.

⁹Ai sek̄ei alarapeta haş́sóko feni, diappaee mo eraalopa siki sikiyóló betó muae. Ti noatepae, mepaae mo wh̄irapené dīa be kaae tare wh̄irapené fo tokóló só derópóló, atima naase tuamó mulóo, mepaae wh̄irapené dīa fo wosetere bepaee dapesó fóló fokosóí ala yóo, yaalopó. Dīa yało ala erateremó, t̄eteróló kaae tare *Gavman* doasi topo wh̄iraperó atimané sóró betero betere topo wh̄irapetamoné keletómó sóró daalaalo ai ape. Atétere be demó, Talené diappaee erale alarape atimané wosópóló, diaao yaaire t̄e amatei mulaalo ai ape. ¹⁰Atéró, kemeyaaire be d̄e sóko waai teópa, folosóro i hae kwia feamó betó mole so wh̄ipaae mió wosetere fo wisi yó maté kweyóló şuraalopó. ¹¹Atétepa, mepaae wh̄iné dīatamo fo tokótamo yaai dapesó fupa, noa fo yaalorópóló whaalía yaş́se. Dīané fo yaai kaae seretamo, diaaş́ yaaire fo Talené yó melaalo ai ape. Diaaş́ kisipané yaalomeitei, Kótóné ama D̄ei Kepe Wisiné yae dere fotóro yaalo ai ape.

¹²Me wh̄iné ama nomatei mené d̄ópóló eleké deyóo, me wh̄iné ama naaletei me wh̄iné d̄ópóló eleké deyóo, naale senaalenékélé hama alima aomó betere h̄oróló, mepaae wh̄iné d̄ópóló eleké deyóo, yaalopó. ¹³Dīa yało ala erótu betere demó, so wh̄i mo feané dīatamo dei tuş́ muturaalu, dīa h̄oróló b́oe daalo ai ape. Téyaalotei, mepaae so wh̄i de epaae kisipa tiki tiróló, diriyóló bitiré fóló kemetere kwiamó sóko fupa, ti atétere so wh̄i aluyaş́sóro yało tao saalopó.

¹⁴Diaaş́ keleralemó, Kótóné ama kae bemótei, mo kelaalo sonaalei dowi ala du betepa, Talené doi folokoleróló, be mo wópu mulaalopó. Ai ala enénire tikimótei epa kilitu, i aş́ere fo dosaş́terere so wh̄i dīané mo wisiyóló kisipa muae. Ai ala depa, Judia hae kwiamó betó mole so wh̄i hasi fosópaae botokó fópóló yae. ¹⁵Dīa siki be kemó beteralemó i sek̄ei ala wapa kilitu, siki bemó betereitei taaróló, aş́ró be kemó mole ɔ́la ɔ́la sene derepéni taaróló botokó fae. ¹⁶Mepaae wh̄i kutómó daaraş́lemó ai ala depa, ama d̄aae mulale bukutere kuti momó sene feni, mulópóló taaróló botokó fae. ¹⁷Atétere sukamó, mepaae naale ere soraperó naale senaale tare sorapetamo botokó faaire ş̄uni bipi ereteiné mo doa k̄olerapó. ¹⁸Térapa, ai alarape sosóli alimó yaş́sóropa, moma bet̄a du betae. ¹⁹Ti noatepae, Atétere alimó mo doakale dowi sek̄e waalo ai ape. Mo take Kótóné keké nale alimó kaae sóró bitiré wóló, mió i alimókélé atei kaae dowi sek̄ei ala mo kolókélé inipó. Téró bitiré fóló, nalopaaekélé atei kaae dowi sek̄ei ala momó kae kelaalomeipó. ²⁰Ai be d̄erape Talené haş́ekeróló tukóló mulóluş́ meisóro, ti so wh̄i mo betakókélé haş́sóko fuş́ meipó. Talené ama sorokósu

yóló kae beteró betere so whimó kisipa mutu, be dɛrape haŋlekeróló tukóló muló beterapó. ²¹ Ai sukamó whi mené diɛpaae duraalu, ‘Kale sóró betereó betere whi Keriso ai walapa kelae!’ Ó u wóló betere ape depa wosóló, mo dapóló momókó tuɛ tiki tiraqse. ²² Ti noatepae, mepaae Keriso aqyóló dilikitu betere whiraperó Kótóné kqló whipóló kapala fo yó matere whirapetamo waalo ai ape. Atétu, kae kae ala yaairemó eratere doasi alaró kae kae kelemei alarapetamo eróturaalu, Kótóné sorokósu yóló kae beteró betere so whikélé kópaae fenérémóló kɛae kolóló su saalopó. ²³ Téyaalopa, diɛ dilikóló kópaae falaqsóró, siki siki yóló bituraalu mo wisiyóló kaae tawae. Ai alarape fea yaai teópatei, yaŋo diɛpaae i dere ape.

²⁴⁻²⁵ Ai sekɛi alarape wale kɛlipaae ti i asɛre fo dokonóturaalu, i alarapepi yaalo ai ape.

‘Suka ke aluróló dilikiróo, Wéliékélé dɛ iniyóo, hɔrerapekélé i haepaae torokó dorowóo, yaalopó.

Téturaalu, Kótóné ama bole fotokɔnétei ó sɛ woreróturaalu, samó ere ɔla ɔlakélé fea wore yaalo ai ape,’ erapó.

²⁶ Atétere sukamó, kale Whiné Naalema ɛ ama fotokɔró mo kae ere dɛ wisinaaletamo saŋo tuamó sókó wapa, so whi feané kelaalo ai ape. ²⁷ Atéró wóló daalu, ama sorokósu yóló kae beteró betere so whi dape siré kwɛyópóló, ama *ensel*-rape dotonaalopó. Haeró sɛ kwiatamo dene fale dokɔ feamó, betóló fale so whi dape siré kwɛyópóló dotonaalopó.

²⁸ Téró fo me i ape. Ni nosepaae dó faróló dere fo diaaɔ wisiyóló tuɛ yaasepóló, i dapa wosae. Nose sóku fóló, totokɔ momó beletapa kilituraalu, kale ba fo ali mió felekemó sókó walapó dua dapó. ²⁹ Yaŋo i bopeyale alarape eratepa kilituraalu, kale Whiné Naalema felekemó waai, tu serekemó daapa dapóló tuɛ muae. ³⁰ Yaŋo diɛpaae mo i dere ape. Mió i alimó betó mole so whi fea sukuni haŋle betepatei, i alarape mo eratepa kelaalo ai ape. ³¹ Ó saró i haetamo kemeyaalotei, yaŋo fo betɛ mo kemekélé ini, haŋle muótóró tawaalopó.

A waaire be dɛró suka keletamo tuɛnipó yale fo

(Mat 24:36-44)

³² Mo whi betɛnékélé, hepen bemó betere *ensel*-rapekélé, Naalemanékélé, ai be dɛró suka keletamo tuɛnitei, i be dɛmó i alarape yaalopóló, Alimané betɛ tuɛrapó. ³³ Térapa, ɛ waaire be dɛ diɛ tuɛ inireteiné ali ali yaqsóró, betere dokɔ siki siki du betae. ³⁴ Kale Whiné Naalema waaireteita, i ala dere kaaepó. Betɛ whi metikipaae faairaalu, ama kutó diratere whirapepaae kutó betɛ betɛ yóló dokɔratapó. Atéró, be tu sókó walemó daayaaire whipaekélé, mo wisiyóló kaae tawae yóló ɛ fulapó.

³⁵⁻³⁶ Ti be tale fesaae waaire suka diɛ tuɛnipa, ai be dɛ kaae tawóló betae. Ti noatepae, suka doropolepaae ó dilikitamo ó be dɛyaai bané hale

deretamo ó dią noke firepaae ó suka sokoterepaae ą hapale sókó walemó, dią ali ali eraqsóro kele diriyóló betaasepóló dapó. ³⁷Yąlo i dere fota, diąpaae maaté dumitei, so whi feapaae ą mo waalopa, hotowayóló kaae tawae, yóló i dere ape,” yalepó.

Betani bemó Yesu wel węi dilale fo

(Mat 26:1-13, Jon 12:1-8)

14 ¹Atéró, kale boseneyóló fele be dęřó fopei *bred* o deyóló nokole be dęřamo sókó waai, tamo be dę hąle mupa etéyalepó. Kale so whimó momaraterere whiřaperó Moses-né asęre fo yó matere whiřapetamoné Yesu tawóló daaire tų kikituru, “Dąnę ą neyóló tawóló daalóé?” yalepó. ²Tétepa, mepaae whinė duraalu, “Itei kaae ęla detere be dęmó dąné ai ala enalemó, ti so whinė hęle sóró doasi foya enérápó,” yalepó.

³Téró, Yesu ą Betani bemó dowi humu fuluné tiki dopa, take ama wisirale whi Saimon-né bemó ęla nuku beterepó. Atétepa, so betąné *alabasta* kanené aleale wutimó felé kęlaa wale *nadi wel* węi maapa tawóló walepó. Ai węita, doasi *moni*-né duputeretei kale soné ai wuti topo dopó faróló, Yesuné topomó suniyalepó.

⁴Atétere ala mepaae whiřapené kilitu, ai sotamo dei tuę muóló atimasisitei duraalu, “Ai węi wisinaale noatepa hąle besekéróló suniyalerópó? ⁵I węita, dotonóló 300 *denarias moni* sóró mepaae hąle yolealere so whimó móluąsóró wisuąpóló,” deteraayóló tamo foné su betalepó.

⁶Atétu betepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Ama ępaae mo kokęi ala wisinaale eralepa, diaaę ą foné sere ala taalae. ⁷Ai yolealere so whiřa, suka fea diątamo bitu, diaaę tao saai kisipa mutere sukamó tao sua enérápó. Téyaalotei, ęta suka fea diątamo betó tawaalo meipó. ⁸Téyaaireteiné ai soné ama enére ala ai yale ape. Ama ai yale alata, yąlo tiki douratere sukamó felé kęlaa wisi wópóló yaaire ala sųralepó. ⁹Yąlo diąpaae mo i dere ape. Hae kwia feapaae kale fo wisi yó maté kuturaalu, i soné ępaae erale alakélé tuętóró hąle yó taru, yó melaté kweyaalopó,” yalepó.

¹⁰Téró Yesuné ama yó matere 12 whiřapekó Iskariot be whikó Judas ą Talepaae momaraterere topo whiřape beterepaae Yesu daaire tų aleyópóló eleké dene felepó. ¹¹Atéteremó, kale whiřape atima hękesené sukuturaalu, Judas-mó *moni* melaai taleyóló mulalepó. Tétepa Judas ą bituraalu, Yesu eleké deyaaire tų kekitu betalepó.

Talepaae erale ala tuę muóló nokole ęla

(Mat 26:17-30, Luk 22:7-23, Jon 13:21-30, 1Korin 11:23-25)

¹²Téró, kale fopei *bred* o deyóló nokole *fula* kaae sere be dęmó i ala yalepó. Atimané mara mole ala sya furaalu, kale boseneyóló fele be dęmó

ɔla deyaai *sipsip* hupu male dóló simó biliyóló nukua dapó. Ai ala yaai, Yesuné ama yó matere wh̄rapené ɔpaae woseturaalu, “Kale bosenyóló fele be deḡmó deyóló naaire ɔla dané mé bemó taleyóló mularóé?” yalepó.

¹³Ai fo depa, ama yó matere wh̄rapekó tamo dotonaai duraalu, “Diaamo ai doasi be huluapaae fóló kelenalemó, tɔ tuḡmó betɔ wh̄i ɔ w̄eɪ wuti beleyóló wou betepa hokolaayaalo ai ape. Téyaalopa, diaamokélé ɔtamo fae. ¹⁴Atéró, ɔ fole be dolopaae diaamokélé fóló, ai be talepaae i fo yae. ‘Yó matere wh̄i ɔ ama yó matere wh̄rapetamo, kale bosenyóló fele be deḡmó detere ɔla naairaaalu wale wh̄rape betaaire be ke mé eré?’ yóló wosae. ¹⁵Ténalemó, ɔla ɔla fea s̄umótóró sisóló muló betere siki be ke doasi ama diaamopaae yó melaalo ai ape. Ai be dolomó dané naaire ɔlakélé taleyóló mulale fae,” yóló dotɔyalepó.

¹⁶Tétepa, ama yó matere wh̄i tamo fóló kelalemó, Yesuné atimaamopaae epa kelaalo ai ape yale alatóróti, mo epa kelalepó. Atépa, ai be ke dolomó kale bosenyóló fele be deḡmó deyóló naaire ɔla taleyóló mulalepó.

¹⁷Téró, be dikiteretamo Yesu ɔ ama yó matere 12 wh̄rapetamo sókó walepó. ¹⁸Atéró, atima be dolomó ɔla nuku bitu, Yesuné ama yó matere wh̄rapepaae duraalu, “Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. Mió ɔtamo i ɔla nuku betere wh̄rapekó betané ɔ d̄ópóló me wh̄ipaae eleké deyaalo ai ape,” yalepó.

¹⁹Ai fo deremó, atima tuɔ sekeḡtepa ɔpaae duraalu, “Yɔ yɔlo eleké deyaalopóló de?” yóló, atima feané betɔ kaae fotóró deté felepó.

²⁰Tétepa, Yesuné atimapaae duraalu, “Ai ala yaaire wh̄ita, diɔ 12 wh̄rapekó mió i nuku dolomó *bred* o w̄eɪmó t̄opuró su yóló nuku betere wh̄inéti ɔ d̄ópóló eleké deyaalo ai ape. ²¹Atéró, kale Wh̄iné Naalemapaae eraaire alata, kale aḡmó ere fo mo dokonaalo ai ape. Téyaalotei, kale Wh̄iné Naalema d̄ópóló eleké deyaaire wh̄i ɔ betɔ doasi dowi kwia saairemó wió yae! Ai wh̄i ɔ hamané dewuɔ meisóró, mo wisi wuɔpó,” yalepó.

²²Atéró atima ɔla nuku bitu, Yesuné kale *bred* o bula betɔ tao sóró taru, Talepaae mo kée yóló kolokó daalu yóló, ama yó matere wh̄rape dok̄oróló mótu duraalu, “Ita yɔlo tikipa, sóró nae,” yalepó.

²³Téró kale dere kaae, *wain* w̄eɪ wutikélé sóró taru Talepaae mo kée yóló, ama yó matere wh̄rapemó matepa, atima feané betɔ wutimótei nukulé felepó.

²⁴Atéró melóló duraalu, “I wutimó maane w̄eɪta, Kótóné ama so wh̄i fea aluyaḡsóró tao saalopóló, diriróturaalu sunée farale yɔlo sameapó. ²⁵Yɔlo diɔpaae mo i dere ape. ɔ diɔtamo etéró bitu, *wain* w̄eɪ momó kae néli haḡe bitiré fóló, Kótóné ḡeteróló kaae tare aḡmó bituraalu, kisi *wain* w̄eɪ naalopó,” yalepó.

²⁶Atéró, atima wole fo betɔ yóló kemetepa, Olip du sorokó mole ɔpaae holaai felepó.

Yesuné Pitapaae naao ʔ kisipanipó yaalopóló yale fo

(*Mat 26:31-35, Luk 22:31-34, Jon 13:36-38*)

²⁷Atéroró fóló, Yesuné atimapaee duraalu, “Mió diʔ ʔtamo betʔmó titiyóló betereitei, ʔ taaróló botokó dapo dapo yaalo ai ape. Ti ašémó i fo erapó.

‘Kale *sipsip* hupu kaae tare whi ʔalo dupa, hupurape atima botokó dapo dapo yaalopó,’ erapó.

²⁸Téyaalotei, ʔ momó kepaayóló Kaleli haepaae ʔpi fimó, diʔ nalo waalo ai ape,” yalepó.

²⁹Ai fo depa Pitané Yesupaae duraalu, “Mepaae whiʔrapené ʔa taaróló fupa, ʔ betʔ mo até yaalomeipó,” yalepó.

³⁰Ai fo depa Yesuné ʔpaae tokó mótu duraalu, “ʔalo ʔapaae mo i dere ape. Mo mió dilikitamo ʔa *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ʔ tuéñipó fo sore félimó yaalo ai ape,” yalepó.

³¹Ti fo depa, Pitané fo diriné momó duraalu, “Atimané ʔkélé ʔatamo wusuró dópóló, ʔalo ʔa tuéñipó fo mo yaalomeipó,” yalepó. Mepaae yó matere whiʔrape feanékélé, ama ai dere fo kaaetóro yalepó.

Ketsemanimó yale ala

(*Mat 26:36-46, Luk 22:39-46*)

³²Atéroró, atima kelaalo kokoi tiki Ketsemanimó sókó felepó. Aimó ama yó matere whiʔrapepaae duraalu, “ʔta momane fulapa diʔ imó betó muae,” yalepó. ³³Atéroró Pita, Jems, noma Jon, atima maaté Yesutamo felepó. Atéroró, Yesuné ama hosaa tuʔmó mo doasi dele duraalu, sekené sukóló dei fomaake kisipa kaae sóró muté fu betalepó. ³⁴Atétepa, ama atimapaee duraalu, “ʔalo hosaa tuʔmó dekené sukutu ʔ mo felekemó sukai dapa, diʔ imó kaae tawóló betó muae,” yalepó.

³⁵⁻³⁶Ai fo yóló, ʔ atima betere tiki sawa taaróló fóló, ʔpaae waaire seke ʔaşókó fópóló, haemó deraapisa fóló mulu momaturaalu, “Apa-ó, ʔpaae i eraaire sekei ala waşsóro seséyaaire tu mupa, ti naao seséyae.

Tépatei, ʔalo kisipa mole ala sya fóló ini, naao kisipa mole ala betʔ erópóló yae,” yalepó.

³⁷Téroró ʔ ama yó matere whiʔrape beterepaae momó fesaae walemó, atima noke fopesaapa kelalepó. Atépa, Pita turukuróló duraalu, “Saimon-ó, suka kele betʔmó ʔ kaae tawóló bitini, ʔa noke ai firerapó.

³⁸Kae kae su sere alané diʔ me dowi ala yóló dée nalaşsóro, mo hotowayóló kaae taruraalu momatu betae. Ti noatepae, kepe betenéta mo wisi alamaaté yaai ketekę bupatei, tó tikiiné dowi ala waşsóro sesé yaaire fotokę buni, bérapó,” yalepó.

³⁹Atéroró ʔ fesaae fóló, ama kale yale moma kaaetóro momó yalepó.

⁴⁰Atéroró, ʔ kale dere kaae momó fesaae wou kelalemó, atima noke keke

depa, fopesaapa yó molepó. Atima atéro noke mo fyaletéiné, apaae noa fo yaalorópóló kóló kóló yalepó.

⁴¹Atéro, a sore dakeróló momane fi wouraaalu kelalemó, noke fire alatóro yó tapa atimapaee duraalu, “Diã sãa nóló noke fitere ala haë ai yó tare? Sumó fyaleta mióta, kale tukóló muló betere sukakele i sókó wale ape. Kelae! mió dowi ala dere whirapené kale Whiné Naalema dópóló, mené eleké ai deyale ape. ⁴²Miό ç dópóló eleké deyaaire whi ai walapa, turukó hóróló dã faalopa fiépe,” yalepó.

Yesu tawale fo

(*Mat 26:47-56, Luk 22:47-53, Jon 18:3-12*)

⁴³Ai fo deretamotóro, ama yó matere 12 whirapekó betã Judas sókó walepó. Ama kílímó, whirape mo fea sepaakeró nópulutamo tao diliki yóló wó tarepó. Ai whirapeta, mo so whimó Talepaae momaraterere topo whirapekélé, Moses-né asere fo yó matere whirapekélé, whi disirapekélé, atima fea betãmó fo deyóló dotonatepa walepó.

⁴⁴Téro, Yesu dópóló eleké deyaaire whiné a tawaaire whirape atima kóló kóló duraalu, “Hõko whitei tawaqsóro ç fóló, yañlotamo kóló tukó nukupa, ti atóro hiti ai ape. Térapa, tawóló dokóló só furaalu, a botokó faqsóro mo wisiyóló kaae tawae,” yóló mulélipakalepó. ⁴⁵Téro, kale Judas a Yesu daalepaae mo hapale sókó fóló duraalu, “Yó matere whi-ó,” yóló kóló tukó nalepó. ⁴⁶Atétepa, ai wóló daae mole whirape sókó furaalu, Yesu naasemó etéç sóro fotokqyóló tawalepó. ⁴⁷Atétere ala kolóló, Yesutamo daale whi betãné ama sepake sókó sóro, so whimó Talepaae momaraterere topo whiné kutó diraterere whiné woséli sae deralepó.

⁴⁸Tétepa, Yesuné atimapaee duraalu, “Eta, *Gavman*-tamo bõe dóló so whi yaño añisóro fulapóló ç daai nópuluró sepaketamo tao dilikiyóló woute? ⁴⁹Ti ç suka fea momatere be belamó daalu diãpaae fo yó mótu betepa, fo tokótamo yaairaalu, diãné ç aimó tanipó. Tépatéi, kale asemó yóló muló betere fo dokonaairaalu dapa, mo erópóló yae,” yalepó. ⁵⁰Yesu atéro tateremó, ama yó matere whirape atima wimó a taaróló, botokó dapo dapo yalepó.

⁵¹Tétepa, betã kokopei whi kutikélé deréni, ama bukutere ççi kuti maaté bukóló Yesu sya fu betalepó. ⁵²Atéro fu betaalemó, atimané aklélé ama bukure kutitamo touróló tawalemó, ai kutitei atimapaee dae melóló, a tiki daapi haë botokó felepó.

Juda topo whirapené Yesu só derale fo

(*Mat 26:57-68, Luk 22:54-55,63-71, Jon 18:13-14,19-24*)

⁵³Téro, atimané Yesu a Talepaae momaraterere doasi topo whi beterepaae dapesó walepó. Atéro betepa, ai doasi topo whi aomó betere momaraterere whirapekélé, Moses-né asere fo yó matere whirapekélé, whi

disirapekélé, fea wóló touralepó. ⁵⁴Téro Yesu tawóló só fupa, Pita a nalo dua tokó su deté fu betalepó. Atéro fóló, momaratere wh̄rapené topo wh̄iné be boperó daaló betere dopóku t̄ serekemó sókó felepó. Atéro a ai be kaae tare diki tare wh̄rape betó mole kua dolomó, sosólitepa simó beterepó.

⁵⁵Atépa, kale momaratere topo wh̄raperó fo tokóló taletere wh̄rapetamoné Yesu sukópóló daaire bete kikitu betaleteti, bete mekélé kilinipó. ⁵⁶Atimané a d̄póló kapala fo yóló só deraaitere fo wh̄i feané yaleteti bet̄a fotóro ini, mené fo kae, mené fo kae, du betalepó.

⁵⁷Atéro, a só deraai mepaae wh̄i turukó holóló daalu i fo yalepó. ⁵⁸“Mo wh̄iné naaséné t̄ale be ama fisikóló, wh̄iné t̄énénire momatere be ama sore sukamótóro momó t̄yaalopó depa, d̄ané wosalepó,” yalepó. ⁵⁹Téyaleteti, atima feané bet̄a fotóro ini, mepaae wh̄iné dere fo kae, mepaae wh̄iné dere fo kae du betalepó.

⁶⁰Atétu betepa, momaratere topo wh̄i kale fo tokóló taleraterere wh̄rapené keletómó turukó horóló daalu, Yesupaae woseturaalu, “Ya só deratere wh̄rapené doa i dere fo-a, naao atimapaee tokó menitere noatepa de?” yalepó.

⁶¹Ti fo depa, Yesuné atimapaee fo me tokó menipó. Atétepa, kale momaratere topo wh̄iné āpaae momó woseturaalu, “Yāta, wisi alamaate erótu betere Talené naalema so wh̄i t̄eteróló kaae tanópóló, sóro beteró betere wh̄i Kerisoé?” yalepó.

⁶²Ai fo depa, Yesuné duraalu, “Ai wh̄ita, ̄tóróti i ape. Wh̄iné Naalema mo doasi fotokó bole Talené turu naase d̄emó betóo, ó sāko dolomó wóo depa, diaāo kelaalo ai ape,” yalepó.

⁶³⁻⁶⁴Kale momaratere topo wh̄iné ama deró betere kuti bis̄ayóló duraalu, “A só deraaire bete kilinipakó, ama dere ala kelale wh̄i me kae kekāaloé? Ti Kótó faleterere fota, amatei deremó d̄ané wosalepa, dīané noa kisipa mute?” depa, atimané duraalu, a só deraaire fota amatei ai yalepa, a sukópóló daalopó yóló mulalepó.

⁶⁵Atéro, mepaae wh̄rapené a fes̄a apuróo, mepaae wh̄rapené ti kuti kwiané ama kele husiróló dokóló, naase duné dóo yóló, āpaae duraalu, “Yātamo Kótóné ama wh̄ipata, ti yā dale wh̄i d̄apaae yó ālae,” yalepó. Atéro, diki tare wh̄rapenékélé, a tao taru du betalepó.

Pitané Yesu a tuénipó yale fo

(*Mat 26:69-75, Luk 22:56-62, Jon 18:15-18,25-27*)

⁶⁶Atétu betepa, Pita a momaratere topo wh̄iné be boperó betere dopóku aqmó kese horóló betepa, kale topo wh̄iné kutó diratere so seimalerapekó bet̄a a beterepaae walepó. ⁶⁷Atéro, Pita a sosóli depa simó beteremó, kale so seimalené a kelené kikéro kaae taru duraalu, “Yākélé Nasaret be wh̄ikó Yesutamo bet̄amó kutua yale wh̄ipó,” yalepó.

⁶⁸Ti fo depa, Pitané kale senaalepaae duraalu, “Naa ai dere fo beteta ę tuęni, kóló kólórapóló,” ą witepa dopóku tų sereke felekemó bitį felepó.

⁶⁹Atétepa, kale so seimalené Pita kolóló, aimó daae mole so whįpaae momó duraalu, “I whįkélé Yesutamo betąmó kwęale whįkópó,” yalepó. ⁷⁰Tétepa, Pitané ama kale dere fo kaae momó duraalu, “Ę mo meipó,” yalepó. Atéró sawa betóló, kale dere kaae mepaae felekemó daae mole whįrapekó betąné ąpaae duraalu, “Ti ąta, ątamo betąmó kwęyale whį mo hįti ai ape. Ti noatepae, naao dere fota, Kaleli be fo nakome wosetapó,” yalepó.

⁷¹Ti fo depa, Pitané atimapaee duraalu, “Diaaą ai bopetere whįta, ę tuęnipó. ąłotamo diąpaae kapala fo depa, ti Talené ę dópóló yae,” yóló, mo dirii dąle dere fo kaae yalepó.

⁷²Ai fo deretamotóró, kale wą *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yalepó. Tétepa, take Yesuné Pita ąpaae du, wą *kakaruk* bané hale tamo dakoróló yaaipatei, naao ę tuęnipó fo sore félimó yaalopó yaleteti, kisipa muni walepó. Atétepa, ą dekęné sukuturaalu, doasi wole du betalepó.

Pailat-né Yesu dae yale fo

(*Mat 27:1-2,11-26, Luk 23:1-5,13-25, Jon 18:28-19:16*)

15 ¹Atéró, mo hįkati so whįmó momaratere topo whįrapekélé, whį disirapekélé, Moses-né asęre fo yó matere whįrapekélé, fo tokóló taleraterere whįrapekélé, atima fea fo dokóló, mo betą tuętóró muóló, Yesu naase tamo dokóló dapesó Pailat-né naase tuąmó mulalepó.

²Atéró wóló daapa, Pailat-né ąpaae woseturaalu, “ąta, kale Juda fake so whį tęteróló kaae tare doasi topo whįę?” depa, Yesuné ąpaae tokó mótu duraalu, “Ępó. Naa ai dere fota, mo dono dapó,” yalepó.

³Ai fo deremó, Talepaae momaratere topo whįrapené dei tuę mutu, i sekéné kae kae hąko alarape yalepóló, só deraterere fo du betalepó. ⁴Atétu betepa, Pailat-né ąpaae momó woseturaalu, “Atima kae kae forapené ąą só derótu betere fo fea naao woserutei, tokó menitere-a, noatepa de?” yalepó.

⁵Ai fo depatei, Yesuné kale topo whį Pailat-paae me fo tokó menitere ala kilitu, ama sirayalepó.

⁶Atimané ąla detere alimó, mara mole ala ipó. *Dipula* betero betere whį betąkó ba fo dokómó so whįné sokae dere whįtóró Pailat-né sókó daalótua dapó. Atéró dotęyaa so whįpaae wosóló, atimané doi dere whįtóró dotonótua dapó. ⁷*Gavman*-tamo bóe dóló whį dupa, *dipula* betero betere whįrapetamo Barabas-kélé beterepó. ⁸Atépa, so whį mo fea Pailat beterepaae wóló woseturaalu, “Naa kale duaterere kaae yaaloé?” yalepó.

⁹Ti fo depa, Pailat-né atimapaee woseturaalu, “Diaaą kisipané Juda so whį tęteróló kaae tare topo whį dotonaró de?” yalepó. ¹⁰Fo yaleteti, momaratere topo whįrape Yesutamo dei tuę muturaalu, ą daai dapesó

wale bete Pailat-né ama kisipa yalepó. ¹¹ Tétepa, kale momaratere topo wh̄irapené mo so wh̄ipaae Barabas sokópóló, yae yóló sesemeratere fo deté kotepa, atimané ai fo yalepó.

¹² Ti fo depa, Pailat-né atimapaee momó duraalu, “Juda so wh̄i t̄eteróló kaae tare topo wh̄ipaae yālo noa alakó eraró de?” yalepó.

¹³ Tétepa, kale so wh̄iné fo fakeyóló duraalu, “Ai wh̄i filipaa ni tó mó oleróló dae,” yalepó.

¹⁴ Ai fo depa Pailat-né atimapaee duraalu, “Ā me dowi ala initepatei, hāle noatepa daró de?” yalepó. Tétepa, kale so wh̄i feané mo ti fo fakeyóló duraalu, “Filipaa ni tó mó sukópóló olerae,” yalepó.

¹⁵ Atétepa, ai so wh̄iné Pailat apaee wisi tūé muópóló, Barabas atima beterepaae f̄ópóló sokóló daalóló, Yesu mo dirii halika tikinépi fokosoi ala du beteró, filipaa ni tó mó sukópóló olerae yóló, diki tare wh̄irapené naase tuamó mulalepó.

Diki tare wh̄iné Yesu doka doka yale fo

(Mat 27:27-31, Jon 19:2-3)

¹⁶ Téró, kale diki tare wh̄irapené Yesu dape sóró kale topo wh̄i Pailat-né be bela wisinaalené doi Pretorium-paae dapesó felepó. Ai dopóku bolaa dolopaae mepaae diki tare wh̄irapekélé mo fea ape depa, atima touralepó. ¹⁷ Atéró daaló bitu, sonaa kuti deróo, mu daai k̄épitemi topo wh̄irapené deratere topotao s̄uróló bopeyóló, ama topomó deróo yóló, ā faletu betalepó. ¹⁸ Atéró, atimané duraalu, “Juda so wh̄i t̄eteróló kaae tare doasi topo wh̄i-ó,” yóló, fes̄a apuróló dotó tikiné du betalepó. ¹⁹ Atéró, dotó tikiné ama topomó momó du momó du yóló fes̄a apurótu betalepó. Atéró atima Yesu aomó bukutiri tearó bitu, doa wh̄i-ó yóló doi sóró horóló faletu betalepó. ²⁰ Atétu beteró, atimané ā derale sonaa kuti sókóló, ama kuti momó deralepó. Atéró ā filipaa ni tó mó sukópóló, oleraairaaalu dapesó felepó.

Yesu filipaa ni tó mó olerale fo

(Mat 27:32-44, Luk 23:26-43, Jon 19:17-27)

²¹ Atéró dapesó fu betepa, Sairin be wh̄ikó Aleksandaró Rufus-tamoné alima Saimon ā ipu bemó bitu, doasi be huluapaae faai wapa, kale diki tare wh̄irapené apaee Yesu dóló oleraaire filipaa ni ā fasóló naao belerae yóló sēyalepó. ²² Atéró, atimané Yesu dapesó fóló, bet̄a hae Kolkotamó sókó felepó. Ai doiné beteta, topo diripó. ²³ Téró, aimó *wain* wēiró kale *mur* ni fetamo hosekéróló tepeyóló n̄ópóló melaleteti, ama n̄énipó. ²⁴ Atéró, atimané ā filipaa ni tó mó sinópóló oleralepó. Atéró oleróló, ama kuti atima saairaaalu, bet̄a melaa yalepó. Kale diki tare wh̄irape atima bet̄a bet̄a yóló kapo fakemó siri eróló, sikipaae fesekée horótua yalemó, mé wh̄iné siri moleteti wisiyóló muni doro wapa, ti ai wh̄iné ama kuti sua yalepó.

²⁵Téró hika 9 kilok sukakelemó, Yesu dóló oleralepó. ²⁶I betené dalepóló, a wolerale ni topomó asęyóló olerale fo i ape.

JUDA SO WHI TĘTERÓLÓ KAAE TARE TOPO WHI

²⁷Atéró, qlémi nuku betale whi tamo me whi Yesuné fę naase dęřó oleróo, me whi turu naase dęřó oleróo, yalepó. ²⁸(-) ²⁹⁻³⁰Atéró oloró betepa, mepaae fua wua du betere whiřapené kili fépo yóló duraalu, “Yařa, momatere be fisikóló sore sukamótóró momó tęyaalopó du betale whiřa, mió naautei ya tao sóró, ai filipaa ni taaróló dere ape,” dua yalepó.

³¹Kale yale fo kaae, momaratere topo whiřaperó Moses-né asęre fo yó matere whiřapetamo atimasisitei duraalu, “Mepaae so whiřa sokařóřó tao sua yale kaae, amatei a tao sinitupó,” du betalepó. ³²“Yařamo Israel fake so whiřa tęteróló kaae tare doasi topo whiřa Kerisopata, ti dę tuę tiki tiraai dapa, ai filipaa ni taaróló dere ape,” du betalepó. Téró, ařamo oleró betere whiřa tamonékélé, u whiřapené dere kaae, faletu betalepó.

Yesu sukale fo

(Mat 27:45-56, Luk 23:44-49, Jon 19:28-30)

³³Atéró, suka tuamó 12 kilok kaae sóró be dikiraletai, kuluka 3 kilok-mó momó dęřalepó. ³⁴Atéró, ai sukakelemó, Yesuné fo fakeyóló duraalu, “*Eloi, Eloi, lama sabakatani,*” ai fo bete feteyóló “Ę tęteróló kaae tare Kótóo, ę tęteróló kaae tare Kótóo, ę wotoró beteřópóló, noatapa taaróló feleé?” yalepó.

³⁵Ama ai dere fo felekemó daae mole whiřapené wosóló duraalu, “Elaiřapaae ape yóló, ai dere wosere?” yalepó.

³⁶Tétepa, betę whiřa hapale fóló, wépi kaae ęla kape sikimó haka sóró, séli kęlaa kaae ere *wain* węi tópuróló melaai yalemó, mepaae whiřné duraalu, “Ilaiřa wóló a tokóló só fulémóló kelaalopa, kaayae,” yalepó.

³⁷Atéró, Yesuné fo fakeyóló, a mo ti sukalepó.

³⁸Atéteretamo, kale momatere be tuamó sataęle yóló oleró betere kuti, hařetei ó kwiamó kaae sóró tuamó teketé doropóló, salepaae sókó deralepó.

³⁹Téró, kale 100 diki tare whiřape kaae tare doasi topo whiřa a Yesu oleró betere tiki felekemó daalemó, a sukairaalu, dere fo fake wosóo, sukutere alakélé kolóo duraalu, “Haió! Ařa, Kótóné Naalematei ai dirapó,” yalepó.

⁴⁰Mepaae sorapekélé mo tumó kese anóló daae molepó. Ai sorape kuamó, Maktala sokó Mariakélé, Jems-ró Joses-tamoné hama Mariakélé, Salomekélé, atima atéró daalepó. ⁴¹Ai sorapeta Yesu sya fóló, take Kalelimó ařamo kuturaalu, a ya yařere ęla melóló kaae tawale sorapepó. Mepaae ařamo Jerusalem bepaae wale sorapekélé fea atima daae molepó.

Yesu dourale fo

(Mat 27:57-61, Luk 23:50-55, Jon 19:38-42)

⁴²Kale Juda whiřape atima sęa nóló betere be dę dótóróti sókó waaipa, miótóró kulukapaae ęla ęla sisóló mulatere be dęmó ai ala yalepó.

43 Tétépa, kuluka deretamo Israel fake so whiné fo tokóló taleratero whirape tuámó doasi doi mole Arimatea be whikó Josep walepó. Ai sekéta, Kótóné teteróló kaae tare ala wópóló kaae tare whipó. Atéreteiné a witere alakélé ini, halaainé Yesuné tiki melaaloé? yóló, Pailat-paae wosene felepó. 44-45 Atéroró, Yesu mo sukálepó dere fo kale Pailat-né wosóló, a kilita sókó fu sira yalepó. Tétu, diki tare whirapené doasi topo whipaae woseturaalu, “Yesu mo ti sukáleé?” depa, kale sekéné duraalu, “Épó. A mo ti sukálepó,” yalepó. Ti fo depa, kale Palaitiné Josep-paae wisirapa tokóló sóró fae yalepó. 46 Tétépa, Josep-né ama betá deḷi *linen* kuti wisinaale dupuyóló, Yesu tokóló haemó mulóló, ama tiki bopeyóló dokalepó. Atéroró só fóló, mené aleyóló muló betere kane dolomó douralepó. Atéroró, Josep-né ai dou tu kinaaire kane fake biliraté fóló kinalepó. 47 Atéroró, Yesu dourótu betepa, Maktala sokó Mariaró Joses-né hama Mariatamo mo tumó daalu, kese faló beterepó.

Yesu kepaayale fo

(Mat 28:1-8, Luk 24:1-12, Jon 20:1-10)

16 1 Téroró, kale saḷa nokole be deḷ kemene fupa, Maktala so Mariakélé, Jems-né hama Mariakélé Salomekélé, atima felé kḷaa wale wisi wisi ḷla Yesuné tikimó dilāle faai dupuyalepó. 2 Atéroró, *fula* kaae sere be deḷmó, hika suka hoteretamo kale sorape atima Yesu mole dou tópaee felepó. 3 Atéroró atimasisi fu bituraalu, “Kale dou dolo kinó betere doasi kane fake betá né tukweyóló biliraté faalorópó?” deté fu betalepó.

4 Atima atéroró mo umó wou bitu kese faralemó, kale dou dolo kinó betere doasi kane fake biliraté fóló, deḷmó muló betepa kelalepó. 5 Atépa, atima dou dolopaae felemó, betá kokopei whi deḷi kuti wisinaale deróló, turu naase deḷró betepa kólóló, atima witu kilita sókó felepó.

6 Atétepa kale whiné atimapaee duraalu, “Diḷ wiyóló kilita sókó faḷse. Diḷta, atimané filipaa ni tómó oleróló dale Nasaret whi Yesu kekitu beterapó. Aḷa imó muni, kepaayóló ai fele ape. A mulale tikikélé hḷle ai erapa kelae. 7 Térapa diḷ fóló, ama yó matere whi Pitaró mepaae yó matere whirapetamopaae i fo ene fae. Take a sukāi bituraalu, yale fo motóróti dokonóturaalu, diḷ wópóló, folosóro api Kaleli haepaae ai fale ape. Térapa, diḷ aipaae fupa, a aimó kelaalopó,” yalepó.

8 Ai fo deremó, kale sorape atima diri furu furu yóló kilita sókó furaalu, doutó taaróló botokó felepó. Atéroró, kale sorape atima aso sókó feleteiné witepa, atimané kelale alarape me whipaae inipó.

9 Fula kaae sere be deḷmó Yesu a kepaayóló mo hikati Maktala be sokó Maria daalemópi sókó walepó. Aḷa, take Yesuné weikeró dowi keperape betepa, hōkonale sopó. 10 Téroró, Maria a fóló, Yesutamo kweyale whirape dekené sukuturaalu, molómó betó mupa, ama kelale ala fea atimapaee yalepó. 11 Téyalemó, atimané kale soné Yesu kepaayóló betepa kelalepóló

ene wale fo wosóló, mopóló tuę tiki tirénipó. ¹²Téró nalomo, ama yó matere whįrapekó tamo whį, doasi be hulua taaróló, me tikipaae faai fu betalemó, Yesuné ama tiki mo kae daayóló, atimaamo fu betere tuąmó sókó wóló, daapa kelalepó. ¹³Atétepa, kelale whį tamoné mepaae yó matere whįrapepaae ą mo kepaayóló beterapó fo ene walemókélé, mo dapóló atima tuę tiki tirénipó.

¹⁴Atéró, nalo Yesu ą ama yó matere 11 whįrape ąla nuku beteremó sókó walepó. Atéró wóló, atimané ą mo kepaayóló beterapó dere fo wosóló, tuę tiki tiréni deremó, atima foné sóró duraalu, “Diaaą kutiri hapóluru dowąae fóló, ę kepaayóló beterapóló ene wale fo wosóló, mopóló tuę tiki tirénitere noatepa de?” yalepó.

¹⁵Atéró, atimapaee duraalu, “Kótóné kaaróló beteró betere kae kae tiki daae mole so whį feapaae i kale kisi fo wisi yó melaté kwęyae. ¹⁶Mepaae so whį detamo tuę tiki tiróló bitu węi tóputepa, ti atétere so whį aluyaąsóró Kótóné tao saalotei, mepaae tuę tiki tirénire so whį ti ama só deróló, dowi dupu melaalopó. ¹⁷⁻¹⁸Atéró, tuę tiki tiró betere so whįné etei kelemei alarape eraalo ai ape. So whį tuąmó betó mole dowi keperape yąlo doimó hąkonótua yóo, kae kae be fo tuęnirutei tuęre whįné dere fo kaae yóo, whį dele dowi wulirape naasené tatua yóo, hereikélé naalotei sukuni yóo, hepo daróló mole so whįné tikimó naase mulatepa wisi yóo, yaalo ai ape,” yalepó.

¹⁹Atéró, Tale Yesuné atimapaee ai forape yóló kemetepa, Kótóné ą hepen-paae dapesó holóló, Talené ama turu naase dęmó beteralepó. ²⁰Atéró, ama yó matere whįrape atima hae kwia feapaae kale kisi fo wisi yó maté kwęyaaai felepó.

Atima atéró yó maté kotere fo so whįné mo dapóló tuę muópoló, mepaae kelemei alarape eraaire fotoką Talené atima tuąpaae mo sųralepó.